

Культура & Art Могилевщина

Информационно-методическое издание в сфере культуры

Редакционный совет:

О.Ф.Хмельков,

директор УК “Могилевский
областной методический центр
народного творчества и культурно-
просветительной работы”

И.В.Балавнева,

заместитель директора

В.И.Волчкова,

К.В.Башаримова,

Е.И.Хмелькова.

**№ 3
2020**

ФЕСТИВАЛИ, КОНКУРСЫ

ДЕНЬ ГОРОДА

З КРЫНІШ НАРОДНЫХ

ДЕНЬ ЗНАННІЙ

ШЧЫРА ВІШУЕМ!

212030

г.Могилев, ул.Первомайская, 10

УК “Могилевский областной

методический центр народного

творчества и культурно-просветительной
работы”

<http://mogomc.by/>

e-mail: mogomc@tut.by

Содержание

Фестывалі, конкурсы

А.Хмялькова. XXVII Дзень беларускага пісьменства	3
В.Валчкова. Нацыянальны касцюм - галоўны візуальны знак нацыянальнага вобраза беларуса	7
К.Башарымава. Гармонік! Ты – адлюстраванне душы!	13
К.Башарымава. “Театральная весна” международный фестиваль-конкурс театрального искусства	18
В.Марчанка. На свята “Краснапольскі гляк” з усіх куткоў спяшы, зямляк!	22

З крыніц народных

А.Хмялькова. Карта абраднасці Магілёўшчыны	28
А.Аляксандрын. "Капусткі", сцэнарны варыянт абраду	31

День города

О.Алексеева. Расцветай мой город. Черикову – 416	36
О.Скороходова. Яркие страницы истории	38
С.Соломевич. Быхов между прошлым и будущим	40
С.Захаренко. Всем сердцем с тобой, мой город родной	42
Н.Ременькова. Слава тебе – мой город родной	44

День знаний

И.Соколовская. В нашем доме рады всем!	46
О.Скороходова. В добрый путь, корабль знаний	48
О.Алексеева. Школа знаний или встреча с Буквоежками	50
В.Волчкова. Круглый стол, посвященный 138-й годовщине со дня рождения Янки Купалы	52

Шчыра віншуем!	54
----------------	----

XXVII Дзень беларускага пісьменства

6 верасня 2020 года горад Бялынічы Магілёўскай вобласці стаў цэнтрам святочных мерапрыемстваў XXVII Дня беларускага пісьменства.

Гэта свята, якое спрыяе беражліваму захаванню і развіццю духоўнай спадчыны Беларусі, папулярызаванні нацыянальных культурных традыцый, паказвае іх узаемасувязь з славянскімі вытокамі і сённяшнім днём.

Установа культуры “Магілёўскі абласны метадычны цэнтр народнай творчасці і культурна-асветнай работы” сумесна з клубнымі ўстановамі Магілёўскай вобласці арганізавалі “Свята з Бялынам”, дзе на працягу дня працавала тэматычная пляцоўка “Вянок беларускіх казак”, адбыўся канцэрт народнай творчасці “Роднае слова” з удзелам калектываў, выканаўцаў клубных устаноў Магілёўскай вобласці, прайшло адкрыццё плошчы “Асветніцкая”.

На тэматычнай пляцоўцы “Вянок беларускіх казак” кожны рэгіён вобласці прадстаўляў маляўнічую выставачную прастору па матывах беларускіх народных казак і казках беларускіх пісьменнікаў, святочныя выставы майстроў дэкаратыўна-прыкладной творчасці. На пляцоўцы гасцей свята чакалі казачныя прадстаўленні, забаўляльныя праграмы, шмат музыкі, тэматычныя атракцыёны. Тэматычныя пляцоўкі і праграмы іх прэзентацыі ўдзельнічалі ў аднаіменным конкурсе на лепшую тэматычную пляцоўку “Вянок беларускіх казак”. Пастаноўкі па матывах беларускіх народных казак і казак

Канцэрт народнай творчасці
“Роднае слова”

Адкрыццё тэматычнай пляцоўкі
“Вянок беларускіх казак”

Адкрыццё плошчы
“Асветніцкая”

беларускіх пісьменнікаў прыцягвалі да сябе ўвагу юных і дарослых бялынічан і гасцей свята, яны з задавальненнем уключаліся ў інтэрактыў разам з казачнымі героямі, а таксама фатаграфаваліся з імі.

Удзельнікі прадстаўлялі такія казкі як: “Ці лёгка хлеб?”, “Каток – залаты лабок”, “Коцік, пеўнік і лісіца”, “Піліпка-сыноч”, “Залатая яблынька”, “З рога ўсяго многа” і іншыя. Пераможцам конкурсу на лепшую тэматычную пляцоўку “Вянок беларускіх казак” стала ўстанова культуры “Магілёўскі гарадскі Цэнтр культуры і вольнага часу”, якая прадстаўляла “Вянок беларускіх казак” – сюжэты некалькіх казак.

Канцэрт народнай творчасці “Роднае слова” ладзіўся на абласной сцэнічнай пляцоўцы сіламі творчых калектываў і асобных выканаўцаў з 12 раёнаў вобласці: Магілёўскага, Быхаўскага, Бабруйскага, Шклоўскага, Мсціслаўскага, Клімавіцкага, Чавускага, Касцюковіцкага, Чэрыкаўскага, Горацкага, Дрыбінскага, Краснапольскага. Тут гучалі, добра ўсім вядомыя, беларускія народныя песні і песні сучасных беларускіх пісьменнікаў. Кожны калектыў, выканаўца дарылі добры настрой і пазітыўныя эмоцыі. На гэтай жа сцэнічнай пляцоўцы сваю творчасць прадстаўлялі паэты Магілёўшчыны: Алесь Казека, Віктар Кунцэвіч, Алена Беланожка, Валянціна Габрусева.

Нікога не пакідала абыякавым выставачная пляцоўка “Хараство народных рамёстваў”, дзе сваё майстэрства прадстаўлялі майстры дэкаратыўна-прыкладной творчасці вобласці.

На гэтай пляцоўцы адбылося два конкурсы майстроў, арганізатарамі якіх стаў Магілёўскі абласны метадычны цэнтр народнай творчасці і культурна-асветнай работы. Мэтай правядзення

Пераможца конкурсу “Вянок беларускіх казак”
УК “Магілёўскі ГЦК і Вч”

Работа мабільных гуртоў

Выставачная пляцоўка
“Хараство народных рамёстваў”

конкурсаў стала папулярызаваная розных відаў дэкаратыўна-прыкладной творчасці; захаванне народных мастацкіх рамёстваў; далучэнне шырокіх пластоў насельніцтва, асабліва моладзі, да народнай творчасці; павышэнне прафесійнага майстэрства майстроў і спецыялістаў дамоў, цэнтраў рамёстваў, пашырэнне дыяпазону іх творчага самавыяўлення.

На рэгіянальны конкурс аб'ёмнай скульптуры “Залаты птах” было прадстаўлена 65 работ, выкананых у розных традыцыйных тэхніках дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва. Работы вабілі да сябе сваёй цеплынёй, прыгажосцю, майстэрствам і... менавіта памерамі! Удзельнікі выконвалі аб'ёмныя скульптуры па матывах беларускіх народных казак і казак беларускіх пісьменнікаў вышынёй не менш за 60 см. Тут былі “Баба Яга” і “Варона Бабы Ягі”, “Дзед з Бабай”, “Чорт”, “Воўк”, “Касар з хлебам”, “Кот”, “Буслы”, “Пеўнік”, “Чароўныя птушкі” і шмат-шмат іншых казачных персанажаў.

Конкурс меў характар завочна-вочнага ўдзелу – работы вырабляліся на месцах і выстаўляліся на выставе, якая ладзілася ў межах свята пісьменства. Прадугледжваўся як калектыўны, так і індывідуальны ўдзел майстроў, удзельнікаў клубных фарміраванняў, спецыялістаў дамоў, цэнтраў рамёстваў, клубных арганізацый рэгіёнаў Магілёўскай вобласці без абмежавання ўзросту.

Па выніках конкурсу Гран-пры атрымаў Кудзікаў Сяргей Аляксандравіч, майстар па мастацкай коўцы раённага Дома рамёстваў дзяржаўнай установы культуры “Цэнтралізаваная клубная сістэма Мсціслаўскага раёна” за работу “Варона Бабы Ягі”.

Рэгіянальны (абласны) конкурс аб'ёмнай скульптуры “Залаты птах”

Варона Бабы Ягі (аўтар С.А.Кудзікаў, г.Мсціслаў)
- Гран-пры рэгіянальнага (абласнога) конкурсу аб'ёмнай скульптуры “Залаты птах”

Рэгіянальны конкурс дэкаратыўна-прыкладной творчасці “Залатая яблынька” праходзіў у рэжыме рэальнага часу, майстры выраблялі невялікія вырабы па матывах казак. Конкурс захапляў сваёй дынамічнасцю, кожны майстар, не гледзячы на тое, што час быў абмежаваны – 2 гадзіны, паспеў зрабіць закончаную работу, у якой увасобіў не толькі сваё майстэрства і задумку, але і душу, фантазію, настрой. Цудоўныя творы 37 майстроў удзельнікаў конкурсу ўпрыгожылі імправізаваную выставачную прастору – “Залатую яблыньку”. На ёй размясціліся: Ямеля, Дзюймовачка, клоўн, рог дастатку, залатая рыбка, зайчык, Баба Яга, журавель і іншыя казачныя персанажы.

Журы было шчодрым на ўзнагароды, дыпламы I ступені былі прысуджаны: народнаму майстру па ганчарству і кераміцы Арлову Аляксандру Васільевічу (Бабруйскі раён), майстру па кераміцы і ганчарству Мачульскаму Арцёму Аляксандравічу (Горацкі раён), майстру па вырабе тэкстыльнай лялькі Беланожка Галіне Мікалаеўне, майстру разьбы па дрэву Давыдаву Віктару Іванавічу (Касцюковіцкі раён), народнаму майстру па кераміцы Якавенка Вячаславу Мікалаевічу (Крычаўскі раён), майстру разьбы па дрэву Максіменка Максіму Валер’евічу (Крычаўскі раён), майстру па саломяпляценню Северцавай Таццяне Уладзіміраўне (Горацкі раён), майстру Быстровай Анжэле Аляксандраўне (Быхаўскі раён).

Насычаная праграма “Свята з Бялынам”, высокі ўзровень арганізацыі мерапрыемстваў тэматычнай пляцоўкі, багатае яскравае афармленне выставачных прастораў раёнаў надалі свой асобы каларыт святу пісьменства.

Рэгіянальны конкурс дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва ў рэжыме рэальнага часу “Залатая яблынька”

Нацыянальны касцюм - галоўны візуальны знак нацыянальнага вобраза беларуса

Беларускі народны касцюм з'яўляецца складанай, па-мастацку дасканалай, багатай на лакальныя варыянты з'явай нацыянальнай культуры, адной з найважных складаючых візуалізацыі выявы беларускай нацыянальнай ідэнтычнасці.

У ім знайшоў увасабленне шматвяковы вопыт народа, яго гісторыя, культура, светапогляд, менталітэт. Ніводны прадмет, нікая галіна ці кніга не могуць даць тых сведчанняў аб чалавеку, эпохе, якія дае касцюм. Калі б раптам знікла гістарычная памяць, узнавіць ход развіцця дапамог бы менавіта касцюм.

Працэс адраджэння нацыянальнай самасвядомасці знаходзіцца ў бесперапыннай сувязі з працэсам адраджэння

і актуалізацыі ў сучасную сацыякультурную практыку нацыянальнага касцюма. Надзвычай актуальныя ў нашы дні праблемы рэканструкцыі згубленых традыцый і тэхналогій вырабу гістарычнага касцюма, фарміраванне ў падрастаючага пакалення стаўлення да нацыянальнага касцюма не як да забытай з'явы, а як да з'явы, якая павінна быць непасрэдна злучана з сучасным жыццём чалавека.

Уся разнастайнасць прадметнага свету традыцыйнага касцюма размяшчаецца ў поле двух палюсоў: матэрыяльна-практычнага і вобразна-мастацкага, што знаходзіць увасабленне ў форме, кроі, арыгінальных элементах, арнаментыцы, каляровым рашэнні, тэхналогіях вырабу і іншым. Патэнцы-

ял народнай творчасці, які закладзены ў нацыянальным касцюме, служыць рэсурсам для ўзбагачэння сучаснага прафесійнага дызайну адзежы.

Грунтоўнае навуковае вывучэнне беларускага народнага касцюма пачалося толькі ў другой палове XX стагоддзя. У натуральным сваім вясковым асяроддзі беларускі народны касцюм перастаў існаваць у 1960-ыя. Імкненне гарадскога насельніцтва далучыцца да народнай культуры, песеннага і танцавальнага фальклору, як сродку выяўлення сваёй беларускай ідэнтычнасці, вызначыла неабходнасць выкарыстання, адпаведных патрэбам прадстаўлення беларускасці на сцэнічных пляцоўках, канцэртах. Гэтыя штучныя ўмовы для народнага касцюма, перанос яго ў іншую, ненатуральную сферу бытаван-

ня азначыўся ўжо на самым пачатку тэндэцыямі спрашчэння, стылізацыі, пераасэнсавання першаўзораў.

Аўтэнтчны касцюм сёння як гістарычны помнік усё больш становіцца экспанатам музеяў, выстаў, прыватных калекцый, якія ўяўляюць яго як эстэтычныя, гістарычныя ўзоры, а асноўнымі месцамі выкарыстання традыцыйнага касцюма з'яўляюцца культурныя падзеі: канцэрты, святы, конкурсы, фестывалі.

Ствараючы амаатарскія вясковыя хары, кіраўнікі арыентуюцца не на тое, каб паказаць у касцюме адметную самабытнасць сваёй вёскі, а на тое, каб касцюмы выканаўцаў выглядалі не горшымі за касцюмы іншых калектываў, якія займелі ўжо пашану, каб адпавядалі яны таму ману-

ментальнаму “багатаму” абліччу, якое прапагандавалі з экрану тэлевізараў і на сцэнічных пляцоўках знакамітых прафесійных калектывы.

Установай культуры “Магілёўскі абласны метадычны цэнтр народнай творчасці і культурна-асветнай работы” вядзецца работа не толькі па захаванні традыцыйнага касцюма як элемента традыцыйнай культуры, але і актуалізацыі яго ў сучасным жыцці. Распрацавана сістэма спецы-

яльных праектаў, якія дазваляюць стварыць стымулы для падтрымкі аматараў і прафесіяналаў, што займаюцца захаваннем і развіццём нацыянальнага касцюма. Сярод праектаў, прысвечаных гэтай праблеме, вылучаюцца выставы, кірмашы вырабаў сучасных майстроў, а таксама тэматычныя фестывалі і конкурсы, якія адрозніваюцца сваёй комплекснасцю. Комплекснаць заключаецца ў наяўнасці некалькіх рознапланавых складаючых:

даследчы – дзейнасць накіраваная на паглыбленне ведаў аб традыцыйным касцюме, тэхналогіях яго пашыва, стварэнне баз матэрыялаў і ўзораў для захавання ведаў, збор узораў, засваенне тэхналогій ткацтва і вышыўкі ад непасрэдных носьбітаў;

відовішчны – правядзенне выстаў, кірмашоў, шоў, конкурсаў, фестываляў, якія робяць праект відовішчным,

прывабным, глыбокім, якія адкрываюць вызначаныя перспектывы;

адукацыйна-практычны – правядзенне семінараў, навукова-практычных канферэнцый, майстар-класаў, практычных заняткаў, накіраваных на засваенне ўдзельнікамі праекта практычных уменняў вырабу, пашыву рэканструяваных традыцыйных касцюмаў.

На працягу апошніх гадоў было рэалізавана шмат праектаў накіраваных

на рэканструкцыю традыцыйнага касцюма і аксэсуараў да яго: абласны творчы праект “Магілёўская лялька ў рэгіянальным строі”, абласны конкурс на лепшы выраб жаночых і мужчынскіх галаўных убораў Магілёўшчыны ў традыцыйных і сучасных стылях; абласны конкурс-выстава аксэсуараў і элементаў да традыцыйнага і стылізаванага народнага касцюма і іншыя.

Праблемы захавання традыцыйнага касцюма двойчы разглядаліся на навукова-практычнай канферэнцыі ў рамках Міжнароднага форума “Традыцыйная культура як стратэгічны рэсурс устойлівага развіцця грамадства”, у якіх удзельнічалі прадстаўнікі звыш 10 замежных краін.

Чарговы праект па рэканструкцыі традыцыйнага касцюма і актуалізацыі яго ў сучасную прастору праводзіўся ў 2020 годзе сярод клубных устаноў і майстроў вобласці – абласны конкурс-выстава “Беларускі народны касцюм Магілёўшчыны”. Конкурс праводзіўся ў некалькі этапаў па намінацыях “Лепшы традыцыйны рэканструяваны касцюм”, “Лепшы этнакасюм”.

У межах праекта былі праведзены: адукацыйны семінар, кансультацыі, якія пашырылі і замацавалі веды ўдзельнікаў конкурсу пра традыцыйныя строі Магілёўшчыны, лакальныя асаблівасці традыцыйнага касцюма рэгіёнаў вобласці і іх адрозненні, асаблівасці крою, вышыўкі. Да рэалізацыі праграмы семінара былі запрошаны Юрый Аляксандравіч Піскун, вядучы навуковы супрацоўнік Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь, дацэнт, Галіна

Рэмаўна Рудніцкая, народны майстар па вышыўцы, член Беларускага саюза майстроў народнай творчасці.

На конкурс было прадстаўлена 40 творчых работ – рэканструкцыі традыцыйных касцюмаў раёнаў вобласці, а таксама работы ў намінацыі “Лепшы этнакасцюм” – сучасны аўтарскі касцюм з элементамі народнага гарнітура, узорами вышыўкі, падабенствам крою, дапоўненыя аксэсуарамі, галаўнымі ўборамі, вырабленымі ручным спосабам.

Конкурсныя работы былі прадстаўлены дзвюма экспазіцыйнымі выставамі на “Свяце народнага касцюма”, якое праходзіла ў рамках рэспубліканскага свята “Купалле” (“Александрыя збірае сяброў”).

Журы конкурсу вызначыла наступных пераможцаў:

намінацыя “Лепшы рэканструяваны традыцыйны касцюм”:

дыплом Гран-пры

Забаўская Ірына Пятроўна, кіраўнік народнага ансамбля народнай песні “Вязанка” Вяззеўскага сельскага Дома культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Асіповіцкага раёна” (жаночы і мужчынскі касцюм);

дыплом I ступені

Далецкая Алеся Віктараўна, Яцкевіч Таццяна Аляксееўна, раённы Цэнтр культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Чавускага раёна”;

Сапажкова Таццяна Міхайлаўна, метадыст-майстар раённага Дома рамёстваў ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Клімавіцкага раёна”, Семчанка Наталля Віктараўна, настаўнік дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва ДУА “Клімавіцкая дзіцячая школа выяўленчага мастацтва”;

Зэлікава Святлана Іванаўна, метадыст-майстар, Хізанейшвілі Ірына Віталееўна, кіраўнік народнага аматарскага аб’яднання “Скарбніца” раённага Дома рамёстваў ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Горацкага раёна”;

намінацыя “Лепшы этнакасцюм”:

дыплом Гран-пры

Цімашэнка Святлана Рыгораўна, Барысенка Аляксандра Юр’еўна, народная студыя дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва “Чараўніцы” УК “Магілёўскі гарадскі Цэнтр культуры і вольнага часу”, за калекцыі касцюмаў “Купалінка”, “Родныя вытокі”;

дыплом I ступені

Меснік Соф’я Эдуардаўна, дырэктар раённага Дома рамёстваў ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Глушкага раёна”;

Кавалева Таццяна Іванаўна, майстар народных промыслаў (рамёстваў) раённага Дома рамёстваў ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Хоцімскага раёна”.

*Валянціна Валчкова,
начальнік аддзела*

*УК “Магілёўскі абласны метадычны
цэнтр НТ і КАР”*

Гармонік! Ты – адлюстраванне душы!

Гармонік і народная прыпеўка не адно стагоддзе суправаджала жыццё людзей. Гэты жанр дагэтуль застаецца адным з самых любімых сярод насельніцтва. Ні адно святочнае гуляння не абыходзіцца без спеваў прыпевак і танцаў пад найгрышы на гармоніку.

З мэтай падтрымкі гэтага народнага інструментальнага жанру, выяўлення і падтрымкі таленавітых, самабытных музыкаў-гарманістаў, зберажэння традыцыйнай музычна-песеннай культуры рэгіёнаў вобласці ўстановай культуры “Магілёўскі абласны метадычны цэнтр народнай творчасці і культурна-асветнай работы” быў арганізаваны конкурс

*Пётр Кудравец,
Бялыніцкі раён*

*Віктар Лёўкін,
Дрыбінскі раён*

*Сцяпан Саханчук,
Асіповіцкі раён*

*Валянціна Сухадолава,
Хоцімскі раён*

гарманістаў і выканаўцаў прыпеўкі “Падняпроўскі гармонік”.

У конкурсе ўдзельнічалі гарманісты-аматары, ансамблі гарманістаў, выканаўцы, аўтары і збіральнікі прыпевак Магілёўскай вобласці. Усяго на конкурс паступіла 42 заяўкі, з якіх 16 – у намінацыях “Лепшы гарманіст” і “Лепшы ансамбль гарманістаў”, 26 – у намінацыях “Народная прыпеўка”, “Аўтарская прыпеўка” і “Народная песня”.

21 жніўня 2020 года адбылося пасяджэнне журы конкурсу з ліку спецыялістаў Магілёўскага абласнога метадычнага цэнтра народнай творчасці і культурна-

Рыгор Пячкоўскі, Ларыса Паршыкава, Дзяніс Лявоненка
Касцюковіцкі раён

і культура вымаўлення, выканальніцкае май-
стэрства; выразнасць і
эмацыйнасць выканання,
сцэнічная культура;
арыгінальнасць выка-
нання; адпаведнасць
патрабаванням конкурсу;
музычнае рашэнне;
мастацка-вобразнае ра-
шэнне; манера выканання;
творчы падыход;
адпаведнасць узросту
выканаўцаў; мастацкая
каштоўнасць тэкстаў.

асветнай работы: Балавнёва Іна Васільеўна, намеснік дырэктара, старшыня журы; Глуздоў Аляксандр Мікалаевіч, начальнік аддзела традыцыйнага мастацтва і культурна-дасугавай дзейнасці; Камедзька Людміла Васільеўна, вядучы метадыст аддзела традыцыйнага мастацтва і культурна-дасугавай дзейнасці; Янчыцкая Лізавета Дзянісаўна, метадыст I катэгорыі аддзела традыцыйнага мастацтва і культурна-дасугавай дзейнасці; Дударова Кацярына Уладзіміраўна, метадыст I катэгорыі аддзела традыцыйнага мастацтва і культурна-дасугавай дзейнасці.

Падчас падвядзення вынікаў журы ацэньвала выступленне па наступных крытэрыях: для гарманістаў: тэхніка ігры, выканальніцкае майстэрства; складанасць і арыгінальнасць, мастацкая каштоўнасць рэпертуару; выразнасць выканання; захаванне мясцовага рэпертуару; раскрыццё музычнай ідэі і тэмы, сцэнічная культура; артыстычнасць выканання. Для выканаўцаў прыпеўкі: артыстызм выканання; дыкцыя

Пётр і Валянціна Семчанка,
Крычаўскі раён

Віктар Саранкоў,
Краснапольскі раён

Міхаіл Каплан,
фальклорны калектыў “Сваякі”,
Магілёўскі раён

Народны ансамбль народнай песні
“Вабічанскія ўзоры”,
Бялыніцкі раён

У рамках конкурсу былі прадстаўлены інструментальныя творы, народныя, лакальныя і аўтарскія прыпеўкі без абмежавання ўзросту. Старэйшая ўдзельніца конкурсу выканаўцаў народнай прыпеўкі Надзея Лахадзінава, ёй 85 год. Яна ўдзельніца фальклорнага калектыву “Вячоркі” Чарнаборскага сельскага Дома культуры Быхаўскага раёна. Нягледзячы на ўзрост, прымае актыўны

Ільянкова Надзея,
Уладзімір Сцяпаню,
Крычаўскі раён

Дуэт народнага клуба
ветэранаў “Дабрыня”,
Краснапольскі раён

ўдзел у абласных, рэспубліканскіх святах і конкурсах. Неаднаразова ўзнагароджвалася дыпламамі рознага ўзроўню.

Усе ўдзельнікі паказалі сваё майстэрства на вышэйшым узроўні. Падчас падвядзення вынікаў журы было цяжка вызначыць абсалютных пераможцаў, таму многія ўдзельнікі падзялілі паміж сабой дыпламы I, II і III ступені.

Па выніках конкурсу Дыпламам I ступені ўзнагароджаны:

- у намінацыі “Лепшы гарманіст”:

Кудравец Пётр Фёдаравіч, Алешкавіцкі сельскі клуб ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Бялыніцкага раёна”;

Лявоненка Дзяніс Пятровіч, раённы Цэнтр культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Касцюковіцкага раёна”;

Пячкоўскі Рыгор Рыгоровіч, раённы Цэнтр культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Касцюковіцкага раёна”;

Саханчук Сцяпан Савельевіч, Вязаўніцкі сельскі Дом культуры ДУК

“Цэнтралізаваная клубная сістэма Асіповіцкага раёна”;

Семчанка Пётр Антонавіч, Бельскі сельскі Дом культуры-музей ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Крычаўскага раёна”;

Каплан Міхаіл Залманавіч, раённы Цэнтр культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Магілёўскага раёна”;

Лёўкін Віктар Цімафеевіч, Кароўчынскі сельскі Дом культуры ДУК “Дрыбінская цэнтралізаваная клубная сістэма”;

Сухадолава Валянціна Васільеўна, раённы Цэнтр культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Хоцімскага раёна”;

Саранкоў Віктар Міхайлавіч, раённы Цэнтр культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Краснапольскага раёна”;

- у намінацыі “Лепшы ансамбль гарманістаў” – дуэт Лявоненка Дзяніс Пятровіч і Пячкоўскі Рыгор Рыгоровіч, раённы Цэнтр культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Касцюковіцкага раёна”.

- у намінацыі “Народная прыпеўка”:

народны ансамбль народнай песні “Вабічанскія ўзоры”, Вішоўскага сельскага Цэнтра культуры і вольнага часу ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Бялыніцкага раёна”;

Лахадзінова Надзея Дзямідаўна, Чарнаборскі сельскі Дом культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Быхаўскага раёна”;

Пімошына Галіна Міхайлаўна, Скрыпліцкі сельскі Дом культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Кіраўскага раёна”;

Галіна Пімошына, Васілій Сухараў,
Кіраўскі раён

Надзея Лахадзінова, Галіна Шынкевіч,
Быхаўскі раён

Ала Баркулава,
Горацкі раён

Марына Макаранка,
Слаўгарадскі раён

Дуэт народнага фальклорнага ансамбля
“Дубрава”,
Бабруйскі раён

Дуэт народнага фальклорнага ансамбля
“Адраджэнне”,
Хоцімскі раён

Паршыкава Ларыса Мікалаеўна, раённы Цэнтр культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Касцюковіцкага раёна”;

дуэт Салдаценка Надзея Мікалаеўна і Андрыянаў Аляксей Іванавіч, удзельнікі народнага клуба ветэранаў “Дабрыня” раённага Цэнтра культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Краснапольскага раёна”;

Сямёнава Ніна і Дудаль Галіна, салісткі народнага фальклорнага ансамбля “Дуброва” Цялушкага сельскага Дома культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Бабруйскага раёна”;

Макаранка Марына Алегаўна, Васькавіцкі сельскі Дом культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Слаўгарадскага раёна”;

дуэт Сухадолава Валянціна Васільеўна і Федчанка Наталля Рыгораўна, удзельніцы народнага фальклорнага ансамбля “Адраджэнне”, раённага Цэнтра культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Хоцімскага раёна”;

- у намінацыі “Аўтарская прыпеўка”:

Ільянкова Надзея Міхайлаўна, раённы Цэнтр культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Крычаўскага раёна”;

фальклорны калектыў “Сваякі”, раённага Цэнтра культуры ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Магілёўскага раёна”;

Баркулава Ала Станіславаўна, установа культуры “Аўтаклуб” ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Горацкага раёна”.

Арганізатары конкурсу гарманістаў і выканаўцаў прыпеўкі “Падняпроўскі гармонік” жадаюць усім удзельнікам творчых поспехаў, натхнення і новых перамог. А таксама выражаюць добрую надзею, што гармонік і народная прыпеўка стане неад’емнай часткай культуры сучаснага пакалення нашага грамадства.

**Крысціна Башарымава,
вядучы рэдактар
УК “Магілёўскі абласны метадычны
цэнтр НТ і КАР”**

“Театральная весна” международный фестиваль-конкурс театрального искусства

Творческая самореализация – одно из важнейших направлений жизни человека двадцать первого века. Поэтому любительское театральное творчество всегда будет востребовано, помогая человеку развиваться в творческом русле, формирует его эстетические, духовные качества, служит средством самовыражения.

25 сентября в стенах УК “Могилевский областной методический центр народного творчества и культурно-просветительной работы” прошел международный фестиваль-конкурс театрального искусства “Театральная весна”.

Фестиваль-конкурс проводился с целью популяризации театрального искусства; выявления и поддержки

талантливых исполнителей и творческих коллективов; приобщения к театральному творчеству, формирования эстетического вкуса средствами искусства; повышения художественного уровня исполнительского мастерства участников; создания среды творческого общения среди участников, педагогов и руководителей; расширения международных связей и культурного сотрудничества.

В конкурсе приняли участие около 40 участников из Могилевской и Витебской областей, г.Минска, Смоленской области Российской Федерации, которые представляли любительские театры, театральные кружки, студии учреждений культуры и образования.

Свои способности конкурсанты продемонстрировали в трех номинациях:

драматический театр, художественное слово и парный конференс. Возраст участников составил от 5 лет и старше.

Оценивало участников профессиональное жюри, в состав которого вошли: Галец Василий Николаевич, заслуженный артист Республики Беларусь, актер и режиссер УК “Могилевский областной драматический театр”, обладатель медали Франциска Скорины, председатель жюри; Лобанок Галина Александровна, актриса, ведущий мастер сцены УК “Могилевский областной драматический театр”, обладатель медали Франциска Скорины; Кузнецов Александр Петрович, член республиканской аттестационной комиссии по работе с непрофессиональными (любительскими) коллективами художественного творчества Могилевской области, методист УК “Могилевский областной методический центр НТ и КПП”.

В выступлениях конкурсантов жюри оценивало глубину раскрытия тем произведений, актерское и исполнительское мастерство, сценическую

речь, оригинальность режиссерского замысла и художественное оформление: костюмы, грим, декорации, музыкальное сопровождение.

В рамках конкурса были представлены отрывки из спектаклей, инсценировки, монологи, баллады, стихотворения, басни и др.

Темы для выступлений участники подбирали разнообразные.

Старейший в области народный театр Краснопольского районного

Галец Василий Николаевич,
заслуженный артист Республики Беларусь,
актер и режиссер УК “Могилевский областной
драматический театр”,
обладатель медали Франциска Скорины

Лобанок Галина Александровна,
актриса, ведущий мастер сцены
УК “Могилевский областной
драматический театр”,
обладатель медали Франциска Скорины

Кузнецов Александр Петрович,
член республиканской аттестационной
комиссии по работе с непрофессиональными
(любительскими) коллективами
художественного творчества Могилевской
области, методист УК “Могилевский
областной методический центр НТ и КПП”

Центра культуры Могилевской области представил отрывок из спектакля “Вечер” по А.Дудареву в исполнении артиста театра Ткачёва Ивана Ивановича. Народный театральный коллектив “Прамень” ГУК “Централизованная клубная система Хотимского района” – инсценировку “Жених из-за бугра”. Образцовый музыкальный театр “Слуги трёх муз” ГУК “Дворец искусств г.Бобруйска” – отрывок моноспектакля по пьесе “Родимое пятно” Николая Коляды в исполнении Шаговой Камелии.

Студия Прикладного Актерского Мастерства “Выход” учреждения образования “Центр дополнительного образования детей и молодежи “Эврика”, г.Минск представила в номинации “Драматический театр”, отрывком из спектакля “Квартира №50” по М.А.Булгакову. Рябцева Ольга Алексеевна, руководитель студии отметила: “Мы поставили этот спектакль чуть меньше года назад, но он уже успел победить на фестивалях в Бресте и дважды в Минске, надеемся и на победу в Могилеве”.

Индивидуальные исполнители в номинация “Художественное слово” также представили различные тематики выступлений. Балматкова Таллина Михайловна, руководитель театрального кружка “Зеркало” Езерского сельского Центра культуры ГУК “Централизованная клубная система Чериковского района” выступила с монологом “Люська” из репертуара Н.Коростелевой. Образцовый театральный коллектив “Солнышко” ГУО “Детская школа искусств г.Чаусы” представил “Рэквіем па кожным чацвёртым” Анатолия Вертинского. Гераськина Марина Игоревна, участница театра миниатюр “Овация” МБУК “Дом

культуры “Сортировка” г.Смоленска, Российская Федерация прочитала стихотворение “В тот день, когда окончилась война” А.Твардовского, а Хорушевский Кирилл, участник народного театра “У пошуку...” районного Центра культуры ГУК “Лиозненская централизованная клубная система” Витебской области – отрывок из рассказа “Жених из 36” Валентина Постникова и др.

Выступления были яркие и насыщенные. Очень удивили наше жюри дети. И хоть оценить работу участников было сложно, но победители были определены.

По итогам конкурса Гран-при завоевали:
- в номинации “Художественное слово”, 12-14 лет – Хацкевич Дарья, учащаяся Дашковского филиала ГУО “Могилевская районная детская школа искусств имени Л.Л.Иванова”, Могилевская область. Руководитель Шкурко Артур Гагикович (монолог Лены Бессольцевой из повести “Чучело” Владимира Железникова);

- в номинации “Драматический театр”, 19 лет и старше – Ткачев Иван Иванович, артист народного театра Краснопольского районного Центра культуры ГУК “Централизованная клубная система Краснопольского района”, Могилевская область. Руководитель Поплыко Александр Александрович.

Дипломами 1 степени награждены:

- в номинации “Драматический театр” – Шагова Камелия, воспитанница образцового музыкального театра “Слуги трёх муз” ГУК “Дворец искусств г.Бобруйска”, Могилевская область. Руководитель Петраш Инна Валентиновна.

- в номинации “Художественное слово”:

- Шендеров Леон-Назар, учащийся ГУО “Детская школа искусств г.Чаусы”,

*Хацкевич Дарья,
учащаяся Дашковского филиала ГУО
“Могилевская районная детская школа
искусств имени Л.Л.Иванова”,
Могилевская область*

*Ткачев Иван Иванович,
артист народного театра
районного Центра культуры
ГУК “Централизованная клубная система
Краснопольского района”,
Могилевская область*

Могилевская область. Руководитель Панченко Елена Петровна;

- Сочнёв Егор, учащийся театральной студии “В точку!” ГУО “Могилевская детская школа искусств №1”, Республика Беларусь. Руководитель Белова Ольга Юрьевна;

- Сафонова Алина, учащаяся ГУО “Оршанская детская школа искусств №2”, Витебская область. Руководитель Горбачёва Елена Александровна;

- Цыганкова Надежда, учащаяся ГУО “Оршанская детская школа искусств №2”, Витебская область. Руководитель Дмитриева Оксана Леонидовна;

- Кирик Мария, учащаяся ГУО “Оршанская детская школа искусств №2”, Витебская область. Руководитель Горбачева Елена Александровна;

- Гераськина Марина Игоревна, участница театра миниатюр “Овация” МБУК “Дом культуры “Сортировка” г.Смоленска, Российская Федерация. Руководитель Солдатенко Ина Александровна;

- образцовый театральный коллектив “Солнышко” ГУО “Детская школа искусств г.Чаусы”, Могилевская область. Руководитель Панченко Елена Петровна.

Подводя итоги конкурса председатель жюри Галец Василий Николаевич отметил: “У каждого ребенка заложено в природе желание рассказывать обо всем вслух, но многое зависит от педагога, от его вкуса, интеллекта, от того как он сам понимает материал. Важно, чтобы не было фальши, чтобы через прочтение материала виделось “Я” ребенка. Тогда это здорово. Детей оценивать сложно, думаю, каждый со мной согласится. Со взрослыми все по-другому, они уже сформировались как личность, у них есть свое понимание определенных вещей и жизненный опыт. Но дети, которые здесь сегодня выступали поразили меня своей искренностью и хорошей речью, а это редкость услышать от ребенка. Я даже не ожидал увидеть так много талантливых детей”.

**Кристина Башаримова,
ведущий редактор
УК “Могилевский областной
методический центр НТ и КПП”**

На свята “Краснапольскі гляк” з усіх куткоў спяшы, зямляк!

III рэгіянальны фестываль народных промыслаў і рамёстваў “Краснапольскі глечык” адбыўся 22 жніўня на Краснапольшчыне.

Традыцый родных не губляем,
Умельства продкаў зберагаем.
На свята “Краснапольскі гляк”
З усіх куткоў спяшы, зямляк!

Менавіта з мэтай захавання народнай спадчыны, яе рамесных традыцый, перадачы ўмельства продкаў новым пакаленням увайшоў у сацыяльна-культурнае жыццё ўсходняй часткі Магілёўшчыны фестываль “Краснапольскі глечык”. Ён стаў у шэраг з такімі культурнымі падзеямі вобласці, як фестывалі “Дрыбінскія таржкі”, “Глушан-

скі хутарок” у Бабруйскім раёне, конкурс “Свята лялькі” ў г.Круглае. На ўсіх гэтых і многіх іншых арыгінальных, па-мясцоваму адметных падзеях традыцыйныя рамёствы займаюць галоўнае месца, ідзе абмен вопытам, папулярызацыя рамёстваў сярод насельніцтва і гасцей.

У чым жа асаблівасць фестывалю “Краснапольскі глечык”?

Ён прапісаўся на Краснапольшчыне не так даўно – пры рэалізацыі ініцыятывы па адкрыцці ганчарнай майстэрні ў рамках праекта “Содействие развитию на местном уровне в Республике Беларусь”. Ініцыятыва па адраджэнні ганчарства – гэта крок у напрамку фарміравання адметнасці, рэгіянальнай асаблівасці краю.

У гэтым годзе фестываль народных промыслаў і рамёстваў па прапанове старшыні Краснапольскага раённага выканаўчага камітэта А.Л.Трушкіна набыў назву “Краснапольскі глечык”. Па ініцыятыве Аляксандра Леанідавіча ў гарадскім парку аформлена і адпаведная экспазіцыя – як знак традыцыйнага рамяства Краснапольшчыны.

Сапраўды, ганчарства – было гонар Краснапольшчыны. Гліняныя вырабы майстроў з краснапольскіх вёсак і сёння жывуць у быце і культурным асяродку краснапольчан. З’явіліся на краснапольскай зямлі і майстры-ганчары новага пакалення, сярод якіх А.Л.Чарткова.

Выява збанка ёсць на сцязе Краснаполля, а мясцовыя паэты апяваюць рамяство ў сваіх вершах. Кампазіцыю з іх прадставілі на свяце члены народнага паэтычнага аб’яднання “Світанак”.

Сярод адметных асаблівасцей фестывалю – шырокія магчымасці абмену вопытам і далучэння да народнай творчасці, сродкі стымулявання творчых працэсаў, творчага адпачынку.

Што маецца на ўвазе?

Ну, напрыклад, на цеснае ўзаемадзеянне майстроў па абмену вопытам і пошук шляхоў і асаблівасцяў захавання і развіцця традыцыйных рамёстваў ва ўмовах

сучаснасці было накіравана правядзенне ў рамках фестывалю метадычна-практычнай канферэнцыі. У гэтым годзе з дакладамі на канферэнцыі выступілі 6 удзельнікаў, а слухачамі канферэнцыі стала каля двух дзясяткаў зацікаўленых асоб. Выступленні з грунтоўнымі даследаваннямі рамяства і яго асаблівасцяў, з практычнымі рэкамендацыямі і прапановамі па захаванні народнай творчасці, з абменам вопыту па арганізацыі працэсаў засваення і перадачы ўмельства дзядоў і прадзедаў былі цікавыя і карысныя для ўсіх слухачоў канферэнцыі. На ёй выступілі ўдзельнікі фестывалю А.С.Бяляева з Чэрыкаўскага раёна, В.М.Якавенка з Крычаўскага раёна, М.М.Міронава з Слаўгарадскага раёна, Т.У.Сіроціна з Дрыбінскага раёна, В.А.Марчанка з Краснапольскага раёна, Т.Я.Аўласцова з г.Магілёва.

Сярод стымулюючых да творчасці сродкаў стала і правядзенне ў рамках фестывалю розных конкурсаў.

Напярэдадні фестывалю быў абвешчаны раённы конкурс “Лялька –

брэнд Краснапольшчыны” на стварэнне сувенірнай рэгіянальнай лялькі.

У адной намінацыі конкурсу вызначаўся пераможца па вырабу лялькі. Ёй стала Андрыянава В.В., майстар Краснапольскага раённага Дома рамёстваў.

У другой намінацыі лялькам-пераможцам трэба было даць назву (імя) і абгрунтаваць паходжанне назвы са спасылкай на самабытныя з’явы ці падзеі рэгіёна. У гэтай намінацыі пераможцам стала Марчанка В.А., метадыст Краснапольскага раённага Цэнтра культуры, якая да прапанаваных ёй назваў лялек “Цалеба”, “Харашуха” “Дзясятуха” прадставіла краязнаўчыя звесткі – пра целебнасць святых крыніц краснапольскай зямлі; пра носьбітаў фальклору малой радзімы з ліку народнага фальклорнага ансамбля “Горскія харашухі”, якія на працягу 30-ці гадоў вяртаюць у сённяшнюю маўклівасць жывыя галасы стагоддзяў праз унікальныя аўтэнтчныя спевы; пра кірмашы, на якія была багатая Краснапольшчына, адзін з якіх асабліва вылучаўся, – кірмаш Дзясятуха ў Гарах.

Яшчэ адзін конкурс адбыўся на фестывалі і ўжо рэгіянальны – конкурс “Незабытыя рамёствы”. Па ўмовах конкурсу ўдзельнікі прадставілі па пяць работ, якія выкананыя ў народных традыцыях дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва. Асаблівай прапановай конкурсу было зрабіць эмблемны знак фестывалю “Краснапольскі глечык”. Журы вызначыла пераможцаў у кожным відзе рамяства: Дом рамёстваў вёскі Кароўчына Дрыбінскага раёна – Дыплом I ступені, арт-студыя “Сувязь часоў” г.Магілёў – Дыплом II ступені, В.І.Давыдаў, дырэктар Касцюковіцкага раённага Дома рамёстваў – Дыплом III ступені.

Ой, майстры народ здзіўляюць –
Чаго толькі не выдумляюць!

Сапраўды, на фестывалі можна было пабачыць вырабы з розных матэрыялаў і ў розных тэхніках – цудоўныя падарункі і для душы, і для вока, і для сэрца.

Прыцягвалі да сябе і доўга не адпусkalі гліняныя цацкі крычаўскіх майстроў: птушкі, конікі, мядзведзі! Выраб гліняных цацак заўсёды быў падарожнікам ганчарнага промыслу. І стаў ён сапраўдным відам народнага мастацтва, а дзякуючы нястомнасці такіх апантаных творчасцю асоб, як В.М.Якавенка і Л.М.Яшчанка, традыцыя ўвайшла ў сапраўднае жыццё.

Шырокі асартымент прадставілі на фестывалі майстры студыі народнай творчасці “Сувязь часоў” з г.Магілёва.

Радавалі вока плеценыя з лазы прадметы і дэкаратыўнага, і ўтылітарнага прызначэння майстроў з Дрыбіна, Краснаполля.

Знакамітыя шапавалы з Дрыбіна прэзентавалі сваю валяную рамесную прадукцыю. Вабіў вока залаты цуд з саломы чэрыкаўскіх майстроў. Інкрустацыя саломай, ужыўленне карцін у драўляныя спілы, вырабы з абгорткаў кукурузных катахоў...

Не ў адным артыкуле не бярэся расказаць пра іх усіх – таленавітых, шчырых на абмен вопытам, нястомных творцаў зямлі Магілёўскай!

Сучаснасць патрабуе свайго – мяняюцца матэрыялы, прызначэнне прадметаў, з’яўляюцца новыя тэхнікі. І гэта таксама радуе, і да сталых майстроў, якія працуюць у традыцыйных тэхніках, усё больш далучаецца тых, хто спрабуе сябе ў сучаснай дэкаратыўна-прыкладной творчасці. Таму ў фестывалі прынялі ўдзел работнікі і спецыялісты клубных устаноў, Цэнтр дзіцячай творчасці, аддзяленне дзённага наведвання інвалідаў, асобныя творцы.

Акрамя магчымасці атрымаць індывідуальны майстар-клас ад любога з майстроў, наведвальнікам фестывалю прапаноўваліся і іншыя формы знаёмства з традыцыйнымі рамёствамі і ДПМ – на працягу свята-прэзентацыі “Умельства продкаў зберагаем” з галоўнай пляцоўкі фестывалю можна было пачуць добрае слова пра майстроў-гасцей свята, пачуць цікавую інфармацыю пра рамёствы і гісторыю іх развіцця, паглядзець дэманстрацыю вопыту, паслухаць інтэрв’ю з майстрамі і інш.

Інфармацыйнай насычанасці фестывалю спрыялі і выставы этнаграфічнай спадчыны краснапольскай зямлі – выстаўка ручнікоў “Льняныя апавед Краснапольшчыны” (РЦК) і выстаўка ганчарных вырабаў са сховішчаў ДУК “Краснапольскі гісторыка-этнаграфічны музей”.

Па народнай традыцыі свята не абыйшлося без народнай песні і музыкі. Шмат іх можна было пачуць у выкананні народных калектываў і салістаў устаноў ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Краснапольскага раёна”: ансамбль народнай песні “Шчадрэц”, вакальны ансамбль “Краснапольская субацея”, фальклорны ансамбль “Горскія харашухі”, клуб ветэранаў “Дабрыня”, ансамблі народнай песні “Спадчына”, “Вербіца”, носьбіт музычнага фальклору В.Саранкоў, харэаграфічная група раённага Цэнтра культуры, а таксама творчыя калектывы раённых цэнтралізаваных клубных сістэм Чэрыкаўскага і Касцюковіцкага раёнаў.

Геаграфія ўдзельнікаў фестывалю ў гэтым годзе значна пашырылася, у ім прынялі ўдзел 50 цудоўных майстроў дэкаратыўна-прыкладной творчасці і майстроў-рамеснікаў з раёнаў: Краснапольскі, Чэрыкаўскі, Крычаўскі,

Дрыбінскі, Слаўгарадскі, Касцюковіцкі, г.Магілёў, Барысаў (Мінская вобласць).

Сярод прысутных на фестывалі былі намеснікі старшыні Краснапольскага райвыканкама А.І.Чаюкова і Р.М.Бязручанка, начальнік аддзела па ідэалагічнай рабоце, культуры і па справах моладзі Краснапольскага райвыканкама А.М.Раманенка, супрацоўнік УК “Магілёўскі абласны метадычны цэнтр народнай творчасці і культурна-асветнай работы” А.У.Саўчанка. Імі дадзена станоўчая ацэнка фестывальнай дзеі, яе арганізацыі, прызначэння і правядзення. Рэфлексійны ж аналіз удзелу ў фестывалі майстры змаглі ажыццявіць за круглым сталом у Краснапольскай ганчарнай майстэрні, дзе іх цёпла віталі спецыялісты РДР пад кіраўніцтвам В.В.Маскальковай.

Народныя мастацкія рамёствы – адна з форм народнай мастацкай творчасці. І ў гэтым Беларусь можна лічыць багатай нацыяй: у нас да сённяшніх дзён захаваліся многія віды і формы традыцыйнага фальклору, колішнія рамёствы, якія складаюць значную і адметную частку сучаснай нацыянальнай культуры, з’яўляюцца неад’емнай часткай гісторыка-культурнай спадчыны Беларусі.

І, канешне, сваю лепту ў гэту справу ўносяць і такія фестывалі, як “Краснапольскі глечык”, дзе перадача рамяства ажыццяўляецца комплексна і дзе ёсць магчымасць пераймання яго ад майстра з рук у рукі.

В.А.Марчанка,
метадыст 1-й катэгорыі РЦК
ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма
Краснапольскага раёна”

КАРТА АБРАДАСЦІ МАГІЛЁЎШЧЫНЫ

На тэрыторыі сучаснай Магілёўскай вобласці захаваліся традыцыйныя святы і абрады, якія былі характэрнымі для ўсіх славянскіх народаў. Яны трансфармаваліся пад сучасныя рэаліі, але народ іх памятае і беражліва захоўвае. Захаваліся і існуюць каляндарна-абрадавыя святы, якія парадкавалі жыццёвы цыкл нашых продкаў, дый сучаснага грамадства. У іх сфакусаваны велізарны жыццёвы досвед многіх пакаленняў. Аднак, сёння гэтыя абрады ідуць у бок забавляльнасці, згубіліся многія сакральныя элементы. Сярод найбольш распаўсюджаных з’яўляюцца святы каляндарна-земляробчага і сямейнага

календара, такія як: Каляды, Масленіца, Гуканне вясны, Соракі, Свята першай баразны, Юр’я, Сёмуха, Купалле, Спасы, Зажынкi, Дажынкi, Пакровы. Так на Калядныя святы амаль паўсюдна захаваліся абрады калядавання, варажбы, у сямейным крузе (прыгатаванне куцці), “Цягнуць каляду на дуб” у Клічаве; на Масленіцу – традыцыйна спальваюць пудзіла “Масленіцы”; на Соракі – пякуць “птушчак”; на Свята першай баразны – у баразне закопваюць у белай сурвэтцы кавалачак хлеба, на будучы ўраджай і каб задобрыць зямлю-карміцельку; на Юр’я і зараз імкнуцца першы раз выгнаць скаціну ў поле ў вёсцы Вяззе Асіповіцкага раёна;

на Сёмуху – завіваюць бярозку, упрыгожваюць у хаце яварам, кумяцца, водзяць Кусту; на Купалле – вянкi ўюць і пускаюць па рацэ, кастры паляць, прыгаюць праз касцёр дзеля ачышчэння; на Першы Спас (Мядовы), а яшчэ Спас на вадзе, ходзяць асвятчаць вадаёмы, студню (пасля чаго тры дні нельга было мыць бялізну), яшчэ рыхтуюць “макавійскую кветку” (букет з кветак з дабаўленнем галоўкі маку), з гэтага дня пачыналі есці мёд, на другі Спас (Яблычны) – яблыкі, а на трэці Спас (Арэжавы, Хлебны, на палатне) пачынаюць есці арэхі; на Зажынках зажынаюць першы сноп, упрыгожваюць; на Дажынках – апошні і завіваюць бараду; Пакровы (пачынаючы з трэцяга Спаса, працягваюць арганізоўвацца кірмашы ў вёсках: Лы́нск у Касцюковіцкім раёне, Пятровічы ў Бабруйскім раёне).

Абрады земляробчага характару захаваліся і існуюць на сяле, але хутчэй як даніна традыцыі і прыгожых дзеянняў. Праводзяцца толькі ў сельскагаспадарчым кааператыве работнікамі ўстаноў культуры.

Але акрамя агульнавядомых святаў і абрадаў, сустракаюцца яшчэ і лакальныя (сакральныя) абрады, элементы абрадаў, якія выконваюцца ці толькі ў пэўнай вёсцы, ці толькі наогул адной сям’ёй.

Так у Клічаўскім раёне існуе дзіцячы калядны абрад “Куры” ў вёсках Віркоў, Нясята, Дзмітрыеўка, а таксама калядны абрад “Цыганы” ў вёсцы Віркоў; у вёсцы Любонічы Кіраўскага раёна – абрад “Калядныя карагоды”. Абрад Соракі, дзе сустракаюць пералётных птушак, адзначаецца штогадова ў час веснавога раўнадзенства ў вёс-

цы Лямніца Бялыніцкага раёна, у вёсцы Калацічы Глускага раёна, у вёсцы Касцюшкавічы Крычаўскага раёна.

У вёсцы Вялікая Машчаніца Бялыніцкага раёна ў першы дзень Вялікадня сям’я на досвітку выходзіць назіраць за тым як “Сонца гуляе”. У вёсцы Горы Краснапольскага раёна на 10-ю пятніцу пасля Пасхі праводзіцца абрад “Дзсятуха”, у вёсцы Енаполле Хоцімскага раёна – абрад “Жаніцьба Ясеня” (6 чэрвеня).

Для асвятчэння вадаёмаў, крыніц, двароў ідуць праваслаўныя хрысціяне ўрачыстым царкоўным шэсцем з вялікім крыжам, абразамі, харугвамі – “хрэсным ходам”. У вёсцы Пятровічы Бабруйскага раёна, на трэці дзень пасля Тройцы, выконваюць праваслаўны абрад “Нашэнне Прощчы”; у вёсцы Ст.Стайкі Шклоўскага раёна – абрад на свята Пятра і Паўла; у вёсцы Наркі

Чэрыкаўскага раёна на другі дзень свята 13 ліпеня – абрад “Бразгун” і яго састаўны элемент – ушанаванне абраза святых Пятра і Паўла; бліз вёскі Клін у Слаўгарадскім раёне на Спас на вадзе – “Традыцыя паломніцтва і глыбокай пашаны святой крыніцы “Блакiтная крыніца”, традыцыі 1000 гадоў.

Каб аддзячыць зямлі-карміцельцы за добры ўраджай і задобрыць на будучы 13 чэрвеня пасля агляду азiмых у вёсцы Тажылавiчы Бабруйскага раёна здзяйсняецца абрад “Ваджэнне і пахаванне стралы”, 22 верасня ў вёсцы Ленiна Краснапольскага раёна абрад “Багач”, а 25 лiстапада ў вёсцы Іваноўка Хоцiмскага раёна абрад “Капусткi”.

Пад час доўгага засушлiвага надвор’я, каб выратаваць ураджай, праводзiўся абрад заклiканне дажджу ў вёсцы Стары Дзедзiн Клімавіцкага раёна, вёсцы Сенькава Горацкага раёна, вёсцы Енаполле Хоцiмскага раёна.

У вядомых усiм сямейных абрадах Заручыны, Вяселле, Хрэсьбіны, Уваходзіны ў населеных пунктах Магілёўскай вобласці iснуюць дадатковыя элементы. Так, перад тым як заслаць сватоў, у Быхаўскім раёне праводзяць абрад “Перапыты”, у вёсцы Паршына Горацкага раёна – абрад “Заручыны”. У Шклоўскім раёне ў першы дзень пад час вяселля адбываецца абрад “Вясельны Поезд”, а ў вёсцы Мілаславiчы Клімавіцкага раёна выконваюцца праводзіны нявесты, на трэці дзень вяселля ў вёсцы Гарадзец Шклоўскага раёна iснуе жартоўны вясельны абрад “Сучку выганяць”.

Найбольш распаўсюджанымi духоўнымi абрадамі з’яўляюцца абра-

ды па захаванні абярэжных, аброчных свечэй, правядзенне якіх прымеркавана ў розных мясцінах у дні ўшанавання памяці абразоў свяціцеляў, прарокаў, вялікапакутнікаў, якія далучаны царквой да ліку святых. Так 18-19 снежня ў дзень ушаноўвання свяціцеля Міколы Цудадзейнага (зімовага) абрад адбываецца ў вёсцы Новая Слабодка Клічаўскага раёна, вёсцы Казелле Краснапольскага раёна, у вёсцы Поклады Крычаўскага раёна, у вёсцы Чарапы Шклоўскага раёна, у гэтай мясцовасці яе яшчэ называюць “мужчынская свеча”, а 21 (22) мая ў дзень ушанавання свяціцеля Міколы Цудадзейнага (летняга) – у аграгарадку Халмы Краснапольскага раёна, 15 лютага ў дзень “Стрэчання Гасподня” (Грамічная свеча) абрад праводзяць у аграгарадку Капачы Мсціслаўскага раёна, у дзень памяці святой вялікапакутніцы Варвары 16-17 снежня абрад праводзяць у вёсцы Цёмны Лес Дрыбінскага раёна, у г.п. Краснаполле, у вёсцы Басценавічы Мсціслаўскага раёна, а яшчэ пашану выказваюць Казанскаму абразу Божай Маці (Казанская свеча) 21 чэрвеня ў вёсцы Хацілавiчы Крычаўскага раёна, пад час свята Спасання Святога Духа (Духава свеча) адзначаецца ў вечар “духавай суботы” ў вёсцы Лабковічы Крычаўскага раёна, а 2 жніўня ў дзень памяці святага прарока Іліі (Ілiнская свеча) – у вёсцы Маляцічы Крычаўскага раёна.

Аброчныя абеды iснуюць у вёсцы Буглаі Краснапольскага раёна 9 студзеня (на трэці дзень пасля Раства (дзень немаўляці) і 2 жніўня. Гэта толькі тыя выпадкі калі гэта вядома навакольным.

Абрад “Капусткі”

Шмат раней было святаў. Самыя шчодрыя і радасныя былі ўвосень, калі людзі збіралі ўраджай і рабілі нарыхтоўкі на доўгую зіму. Абрад “Капусткі” суправаджаў працэс засолкі капусты на зіму, які пачынаўся з 27 верасня, з Уздзвіжання. З гэтага дня два тыдні па чарзе доўжыліся капустныя вячоркі. Рубка капусты лічылася сапраўдным абрадам. На гэту працу ў хату запрашаліся жанчыны і дзяўчыны з усёй вёскі. З жартамі, песнямі і гутаркамі ішла праца. Прыйдучы ў хату, усе віншавалі гаспадыню з капустай, як са святам. Фарсілі адзін перад адным сваімі ўборамі і імкнуліся паказаць сваю працавітасць. А гаспадыня тым часам прыглядалася, якая з дзяўчын дбайней, руплівей. На такіх вячорках магло завязацца знаёмства з гаспадарскім сынам. Пасля канчатка рубкі гаспадыня накрывала стол са стравамі з капусты.

У 2017 годзе абрад быў адноўлены народным фальклорным аўтэнтчным ансамблем “Вербіца” Іваноўскага СДК ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма Хоцімскага раёна”, і стаў неад’емнай часткай жыцця вёскі.

“КАПУСТКІ”

сцэнарны варыянт абраду

Вясковая хата. Уваходзіць гаспадар. Праходзіць, лажыцца на канапу. Уваходзіць гаспадыня.

Гаспадыня: О! З’явіўся! Ты дзе быў усю раніцу? Я з кім размаўляю?

Гаспадар: Чаго шуміш? На рыбалцы я быў.

Гаспадыня: А дома табе ўжо і рабіць няма чаго?

Гаспадар: А што рабіць? Агарод прыбраны, дровы на зіму загатаваны, сенам запасліся. Усю вясну і лета – спіны не разгінаючы, працаваў! Магу я хоць восенню адпачыць? Рыбкі палавіць.

Гаспадыня: Рыбкі яму палавіць! А капуста?!

Гаспадар: А што капуста?

Гаспадыня: А то капуста! Урадзіла ў гэтым годзе – качаны ў вядро не лезуць! Самы час яе саліць ды квасіць.

Гаспадар: Ну, гэта ты і без мяне справішся. Невялікая праца.

Гаспадыня: Вось малайчына! Глянцыце на яго! Дзякуй за дапамогу! Нізка кланяюся!

Уваходзіць маці гаспадыні.

Маці Гаспадыні: Што ў вас зноў здарылася? Крычыце, аж на вуліцы чуваць.

Гаспадар: О, цяпер яшчэ і цешчу выслухваць! Зараз вы як двухручнай пілой піліць пачняце...

Маці Гаспадыні: Навошта цябе піліць, зяцёк?

Гаспадыня: А таму, маці, што не хоча дапамагаць капусту квасіць! Сама ведаеш, які ў гэтым годзе ўраджай. Я адна да вясны яе толькі рэзаць буду! А ён кажа – невялікая праца.

Маці Гаспадыні: І правільна кажа. Раней мужыкоў увогуле да гэтай працы не дапушчалі.

Гаспадар: Во! Паслухай, што табе людзі пажылыя мудрыя гавораць!

Гаспадыня: А што гэта ты за яго заступаешся, за лэйбуса, га?

Маці Гаспадыні: Дык я і не заступаюся. А кажу, як было. Давайце-ка так зробім: нясіце сюды вашу капусту, моркву, соль.

Посуд падрыхтуйце, нажы. А я зараз да суседзяў збегаю. Навучу вас капусту квасіць.

Маці гаспадыні выходзіць. Гаспадар з гаспадыняй прыносяць капусту і ўсё неабходнае. Маці гаспадыні вяртаецца з гасцямі.

Маці Гаспадыні: Вось палюбуюцца, суседачкі, якія сёння ў нас качаны! Удваіх не падняць! Дапамагчы

Госця 3: Рубка капусты – не простая работа, а цэлы абрад. Першы качан трэба накрыць чугуном, а чугун – белым абрусам – каб віткі капусты былі тугімі. Салілі ў вёдрах і бочках. Такія вялікія прыпасы цяжка было зрабіць аднаму. Таму рубілі капусту жанчыны і дзяўчаты сумесна для ўсёй вёскі. На галаве ў жанчыны абавязкова

трэба, як даўней бывала – усёй ардой наваліцца! Будуць у нас капустныя вячоркі!

Гаспадыня: Якія вячоркі! Тут безліч спраў! А вы яшчэ і сядзець сабраліся! Мне і аднаго седака ў хаце хапае!

Госця 1: Ох і грозная! Ох і расхадзіла-ся, што жыдоўскі самавар! Таму і прыйшлі, каб дапамагчы. А ну, суседкі, узялі нажы! (*Гаспадару*) І ты не сядзі сіднем! Бяры моркву, тры!

Госці і гаспадары рассаджваюцца вакол стала. Наразаюць капусту, у працэсе бясе-ду вядуць.

Госця 2: Раней-то пачыналі рубіць капусту з Уздзвіжання - 27 верасня. З гэтага дня два тыдні запар доўжыліся капустныя вячоркі.

павінна была быць павязана белая хустка. Бабулі казалі, што тады капуста будзе хрусцець і не будзе мяккая.

Госця 4: Салілі капусту і з моркваю, і з брусніцамі, і журавінамі. Капуста атрымоўвалася добрая і смачная. А вы ведаеце, што капуста багатая на вітаміны і вельмі карысная? Часта яна выручала людзей у час голаду, вось чаму і склалі пра капусту прымаўкі: “Хлеб ды капуста

ліхога не дапусцяць”, “Без капусты і бацвінне пустое, і живот не жыве”.

Госця 5: Весела праходзілі капуснікі, з размовамі, жартамі ды прыгаворкамі. Капусніцы, якія прыходзілі ў дом, віншавалі гаспадыню з капустай, як са святам. Фарсілі адна перад адной сваімі ўбраннямі і стараліся паказаць сваю працавітасць.

Маці Гаспадыні: А яшчэ і песні якія пелі за працай! А зацягнем-ка і мы, суседачкі, пад стук нажа!

ПЕСНЯ (Ой, капуста)

Маці Гаспадыні: На такія вячоркі ўсе дзяўчыны на выданні збіраліся. А гаспадыні прыглядаліся, каторая з нявест удалая (заліхвацкая). На капусных вячорках магло завязацца знаёмства з гаспадарскім сынам, а там – глядзіш і вяселейка.

Гаспадыня: Ну, мне замуж ужо не пагражае. А чаму мужыкоў не дапушчалі?

Госця 1: А чаму не дапушчалі? Яны вунь моркву церлі, соль драбнілі, журавіны ды брусніцы перабіралі. Прыходзілі для вяселля ды гульняў. У кожнай хаце накрываўся стол з закускамі, але галоўным пачастункам на свяце была капуста.

Госця 2: Добры пачатак – палова справы няма! Як у нас усё складна атрымоўваецца. А пад песню справа яшчэ хутчэй пойдзе. Завадзі, хорам!

ПЕСНІ (Каля кузні йшла, Таечка, Падай балалайку)

Гаспадыня: Вось дзякуй, суседачкі, пацешылі! А мы і працу скончылі! Скончыў справу – кладзіся на лаву. А капустачка якая атрымалася! Дзякуй вам!

Маці Гаспадыні: Цяпер і застолле! Накрывавай, дачка, стол. Пачастуй гасцей свежай капустай.

Госця 1: Ой, не трэба! Пойдзем мы.

Госця 2: Вы налета дзяўчат завіце.

У вас сын – жаніх, глядзіш, знойдзецца і яму нявеста.

Госця 3: А нас потым на вяселлі пачастуеце.

Маці Гаспадыні: Як хочаце – а без чаркі не адпусцім. І без песні не адпусцім. Праспявайце, напаследак, яшчэ раз.

ПЕСНЯ Кацілася зараначка з неба:

Асноўныя элементы абраду запісаны ад удзельніц
народнага аўтэнтычнага фальклорнага ансамбля “Вербіца”:
Люсі Лазаравай, Таццяны Малуновай, Яўгеніі Лаўрыненкавай.

Кацілася зараначка з неба
Кацілася зараначка з неба
да й упала на мо, мо-о-ре
Да й упала на мор
Зажурылася красная
дзяўчоначка
да па свайму па го, го-о-рю
Да па свайму па гор
Ой хто ж мяне красную
дзяўчоначку
да й правадзіць да до, до-о-му
Да й правадзіць да дом
Атазваўся малады казачанька
да з зялёнага га, га-а-ю
Да з зялёнага гай
А я ж цябе красная дзяўчоначка
да й праважу да до, до-о-му
Да й праважу да дом

Госця 3: Вось цяпер і па хатах можна!
Маці гаспадыні і госці выходзяць.

Гаспадар: Вось і справы ўсе! Толькі
лаяла дарэмна.

Гаспадыня: Дзякуй суседзям. Усё ж
такі раней людзі цікавей жылі, у госці
хадзілі, і з кожнай справы – свята
атрымоўвалася. Панеслі капусту ў склеп,
гаспадар.

Выходзяць.

*Сцэнарны варыянт абраду распрацаваў
Аляксандар Александрын,
метадыст раённага Цэнтра культуры
ДУК “Цэнтралізаваная
клубная сістэма Хоцімскага раёна”*

Расцветай мой город. Черикову - 416!

В торжественном мероприятии приняли участие председатель Чериковского районного исполнительного комитета Александра Николаевна Михеенко, члены районного исполнительного комитета, почетные граждане Чериковского района, ветераны труда, делегации трудовых коллективов организаций и предприятий.

Торжественную праздничную концертную программу “Расцветай мой город!” на площадке Чериковского районного Дома культуры открыла хореографическая композиция, которую исполнили участники клубных формирований районного Дома культуры: объединения любителей народного танца “Прыгажосць”, театра юного зрителя “Скарбонка талантаў”. В рамках программы состоялся парад-дефиле коллекции одежды учащихся ГУО “Средняя школа №2 г.Черикова”, парад творческих работ мастеров и участников клубных формирований районного Дома ремесел, районного центра социального обслуживания населения, воспитанников

Центра творчества детей и молодежи. Закончилась композиция массовым запуском воздушных шаров.

Настоящий заряд бодрости и хорошее настроение подарили чериковлянам творческие коллективы районного Дома культуры, учреждения культуры Климовичского и Костюковичского районов.

Завершилась концертная программа ярким зрелищем – выступлением любительского объединения барабанщиц и мажореток “Фанфары”.

В этот день теплые слова поздравлений и заслуженные награды от руководства района принимали те граждане, чей ежедневный и кропотливый труд вносит значительный вклад в становление и развитие родного города.

В этот праздничный день состоялось торжественное открытие архитектурной композиции “Я люблю Чериков”. Началось мероприятие с проникновенных слов ведущего о родном крае, после чего в исполнении народного вокального ансамбля “Девчата+...” прозвучала песня

“Мой родны Чэрыкаў”. Право открыть архитектурную композицию было предоставлено председателю Чериковского районного исполнительного комитета Александре Николаевне Михеенко и директору унитарного коммунального производственного предприятия “Чериковский жилкоммунхоз” Василию Викторовичу Чернецову. После открытия знака для всех присутствующих прозвучала песня “Любимый город” в исполнении солиста районного Дома культуры Михаила Захаренко.

На площадке районного Дома культуры расположились разнообразные аттракционы, площадка “Читальный зал под открытым небом”, была организована тематическая площадка “Мы выбираем здоровый образ жизни” с участием медицинских работников, представлен арт-объект “Мой город в фотографиях: история и современность”, подготовленный

специалистами Чериковского историко-краеведческого музея и редакции районной газеты “Вестник Чериковщины”.

В течение всего праздничного дня работала “Аллея Мастеров”, где была организована выставка-ярмарка декоративно-прикладного творчества, проводились мастер-классы мастерами районного Дома ремесел, специалистами Центра творчества детей и молодежи, работала площадка аквагримм и фотозона “Я люблю Чериков – свой город детства”.

Рядом, в парке отдыха, работала тематическая площадка “Территория безопасности”, работа которой была организована силами сотрудников РОЧС, ГАИ, отделения охраны МВД. На открытой танцевальной площадке работала дискотека фестиваля красок Холи.

После праздничного концерта эстафету приняла тематическая дискотека “Тебе, мой город, посвящается!”. Также все желающие смогли проверить свои вокальные данные на площадке караоке. С восторгом наблюдали присутствующие за фейерверком, озарившим небо над городом в честь его дня рождения.

**О.В. Алексеева,
методист ИМО**

**ГУК “Централизованная клубная
система Чериковского района”**

Яркие страницы истории

17 июля в Кричеве на сценической площадке возле кафе “Апельсин” в микрорайоне “Комсомольский” прошел праздник, посвященный 96-летию со дня образования Кричевского района.

Кричевщина имеет богатое историческое прошлое, славные ратные и трудовые традиции. Город и район прошел долгий путь становления – от руин и пепелищ, оставшихся от города и поселков после Великой

Отечественной, до современного, быстро развивающегося региона. Кричевская земля взрастила трех Героев Советского Союза, полного кавалера ордена Славы трех степеней, шестерых Героев Социалистического Труда. Сегодня Кричевский район – привлекательный регион с современной промышленностью, развитой социальной сферой, живописной природой и мощным туристическим потенциалом. Его

знают далеко за пределами не только области, но и страны.

Мы не стоим на месте, и сегодня наша задача – не только сохранить и продолжить традиции, историю нашего края, но и создавать новые направления в социально-экономическом и культурном развитии региона.

В честь знаменательной даты для жителей и гостей города было организовано масштабное празднование: работали детские игровые площадки, праздничная торговля, выставки-презентации предприятий, организаций и учреждений города. Свои музыкальные поздравления дарили артисты районного Центра

культуры города Кричева: Елена Кирсанова, Диана Прохоренко, народный ансамбль песни и танца “Вітанне”, Михаил Лещев, вокальный квартет “Контраст”, Владимир Президентов, народная вокально-эстрадная группа “Белые крылы” и ретро-группа “Ностальгия”. Праздничную программу продолжила дискотека красок холи и шоу светящихся шаров.

*О.В.Скороходова,
режиссёр отдела КПР РЦК
ГУК “Централизованная клубная
система Кричевского района”*

*Фотографии:
редакция районной газеты
“Кричевская жизнь”*

БЫХОВ

между прошлым и будущим

Наш любимый город Быхов с богатой историей, преобразившийся и похорошевший за столетия, отметил свой 650-летний День рождения.

1 августа с самого утра в парке “50 лет Победы” была организована работа детских игровых площадок с участием аниматоров, ростовых кукол. Работали

батуты, были организованы мгновенные лотереи. Для детей и молодежи работала спортивно-развлекательная программа.

Основное мероприятие прошло вечером на Октябрьской площади. Здесь собрались трудовые коллективы, организации и предприятия Быховщины, руководство района, жители и гости нашего города. Приятно удивили быховчан праздничным

ярким концертом участники творческих коллективов Быховского, Кличевского и Климовичского районов.

Быховчане познакомились с творчеством звезды белорусской эстрады, певца, телеведущего, шоумена и композитора, победителя телепроекта “Звездный дилижанс”, участника шоу “Секрет успеха” и “Народный артист”, ведущего программы “Наше утро” на белорусском телеканале ОНТ Германом Титовым.

На празднике были организованы фотовыставки, интерактив-аллея мастеров декоративно-прикладного твор-

чества “Беларусь мастеровая”, выставка предметов старины и семейных реликвий районного историко-краеведческого и школьных музеев, выставка изобразительного искусства “Фарбы роднай зямлі”. Была организована выставка-дегустация районного проекта “Пакаштуйце, гэта смачна”, для которой работники учреждений культуры приготовили интересные блюда. Работала выставка достижений предприятий и организаций района.

Завершилось праздничное мероприятие зрелищным фейерверком.

Светлана Соломевич,
заведующий методическим отделом
ГУК “Централизованная клубная
система Быховского района”

День города

650 лет

Всем сердцем с тобой, мой город родной

28 сентября 2020 года на Костюковщине отмечали знаменательное событие – 77-ю годовщину освобождения Костюковичского района от немецко-фашистских захватчиков.

Торжественное мероприятие открылось возложением гирлянд на Мемориал, к братской могиле, памятному знаку в честь семи партизанских отрядов, действовавших на территории Костюковичского района, Аллее Героев и памятнику воинам-интернационалистам. Возложение сопровождалось песней “Помнит Беларусь” в исполнении народного ВИА “Этикет”, солистов народной эстрадной студии “Шанс” и народного вокального ансамбля “Альянс”. Затем председатель Костюковичского райисполкома Александр Вячеславович Горбачевский обратился к жителям и гостям города со словами: “В этот день мы вспоминаем историю, которую нельзя переписать или вычеркнуть из сердца. Память о погибших увековечена в мемориальных плитах, памятных знаках, братских могилах и памятниках,

как символ благодарной памяти и признательности живущих”.

Костюковичский район был оккупирован фашистами 14 августа 1941 года и был отнесен к зоне армейского тыла группы армий “Центр”. С первых дней оккупации на территории района была развернута подпольная работа – Костюковщина стала партизанским краем. Партизанские отряды вели успешную борьбу с врагом. 26 сентября 1943 года части 3-й Армии Брянского фронта под командованием генерал-лейтенанта А.В.Горбатова вступили на территорию Беларуси. В неимоверно тяжелых условиях осенней погоды 28 сентября 1943 года на Могилевском направлении наши войска начали активное наступление и продвинулись на 10-15 километров, в результате чего были освобождены Мстиславский и Костюковичский районы. После двухчасового боя враг отступил и в 12.30 город Костюковичи был полностью освобожден от противника.

Память о погибших почтили минутой молчания. Далее состоялась акция “Голубь мира”, в рамках которой звучали песни о мире, состоялся флешмоб.

Приятным продолжением праздничных мероприятий для всех жителей города стал концерт белорусского артиста Дмитрия Колдуна!

*Светлана Захаренко,
заместитель директора
ГУК “Централизованная клубная
система Костюковичского района”*

Слава тебе - мой город родной

День города

26 сентября Хотимск отметил 77-ю годовщину освобождения от немецко-фашистских захватчиков. Эту дату хотимчане отмечают как День города и традиционно проводят праздничные и торжественные мероприятия к нему приуроченные. В этом году жители и гости городского поселка стали участниками и зрителями торжественного шествия по улицам Хотимска трудовых коллективов, торжественного митинга по-

священного знаменательной дате и иных мероприятий. В их числе большой праздничный концерт работников культуры Хотимщины и гостей: военного духового оркестра 51-ой гвардейской артиллерийской бригады города Осипович, работников культуры Климовичского районного Центра культуры и артиста Сергея Славянского. На протяжении всего дня работали аттракционы парка культуры и отдыха, темати-

ческие развлекательные и спортивные площадки, выставки, выносная торговля. Завершился День города праздничным фейерверком и лазерным шоу. Участие в празднике помимо работников культуры приняли представители предприятий и организаций Хотимского района. В рамках торжеств, после капитального ремонта, состоялось открытие здания Хотимского лесничества.

Н.И.Ременькова,
заведующий отделом культурно-досуговой деятельности
районного Центра культуры
ГУК "ЦКС Хотимского района"

В нашым доме рады всем!

*С целью привлечения детей и подростков в объединения по интересам, знакомства с учреждениями культуры, образования, специализированными учебно-спортивными учреждениями в городе Бобруйске ежегодно в начале сентября проводится акция **“В нашем доме рады всем!”**.*

В этом году акция проходила 5 сентября на площадках города возле учреждений культуры: УК “Центр досуга и творчества г.Бобруйска”, ГУК “Дворец искусств г.Бобруйска”, УК “Центр культуры и досуга Ленинского района г.Бобруйска”. В рамках акции прошли концерты, информационно-познавательные, игровые и развлекательные программы, выставки, мастер-классы и многое другое.

В рамках акции прошли развлекательные мероприятия, подготовленные специалистами Центра досуга и творчества. В них приняли участие, стали болельщиками и зрителями учащиеся: ГУО “Гимназия №2”, “Гимназия-колледж искусств”, средних общеобразовательных школ №1, 10, 18, 22, 26, 31, 32 и, конечно, жители нашего микрорайона.

Это был день рекламы и открытых дверей. Все было подчинено нашим детям, чтобы они могли посмотреть, послушать и определиться со своими увлечениями.

Интересно было всем от самых маленьких участников до самых взрослых и серьезных. Коллектив Центра совместно с детской школой искусств №1 имени Е.К.Тикоцкого, детской по-

ликлиной №2, МЧС, библиотекой №8 подготовили много разных площадок и фотозон, где ребята могли соприкоснуться с интересными фактами истории, пройти “посвящение в рыцари” и “набор в рекруты”, изготовить вместе с мастерами обереговую куклу и украшения из кожи, примерить на себя форму спасателя и познакомиться с управлением спасательной машины. На творческой площадке было много музыки, песен, танцев, показательные выступления каратистов, флешмобы и хороводы дружбы. Работала детская развлекательная площадка “Игры нашего детства”. Заводные скоморохи Семка и Глашка подготовили увлекательные состязания для мальчиков и девочек. Ребятам нужно было продемонстрировать свои знания в викторине, а также всю свою ловкость, скорость, умения и навыки в спортивных состязаниях.

Работали фотозоны “#ЯЛЮБЛЮ-БОБРУЙСК”, “Беларусь – мая краіна”, “В гости к бабушке”, “Подари улыбку друзьям”, “Детство – это яркий островок”, “Колесо пожеланий”. На ярком цветике-семицветике каждый желающий мог оставить свои пожелания.

От городской организации “БСЖ” в рамках акции “Соберем портфель в школу”, детям сотрудников Центра были вручены красочные рюкзаки с письменными принадлежностями.

*Ирина Соколовская,
методист по работе с детьми
УК “Центр досуга и творчества
г.Бобруйска”*

В ДОБРЫЙ ПУТЬ, КОРАБЛЬ ЗНАНИЙ

Тематическая развлекательная программа, посвященная Дню знаний прошла в г.Кричеве 1 сентября на площадке у кафе “Апельсин”.

Для ребят природа подарила светлый и солнечный день, что еще больше придало позитивное настроение.

Ведущие программы пригласили юных участников веселиться и

танцевать, зарядить энергией на предстоящий учебный год, чтобы он был веселым, бодрым и задорным. Со сцены звучали задорные песни, которые пришлись по душе всем жителям города, пришедшим на праздник. Аплодисментами встречали зрители юных артистов, участников клубных формирований Кричевского районного Центра культуры и его солистов.

Затем детвору и взрослых увлек флэшмоб с ростовыми фигурами. Ребята активно танцевали и двигались под музыку, слушая указания ведущих, увлеченно участвовали в викторинах.

Затем прошел фестиваль красок Холи, танцевальные батлы, Тик-Ток-дэнс-шоу, которые подготовила для ребятни студия детского праздника “Золотая рыбка”.

Юные художники детской школы искусств г.Кричева подарили участникам праздника красочную радость – аквагрим и блеск-тату. Игровую развлекательную программу представил Центр творчества детей и молодежи “Крэчут”. Ребята вместе с героями собирали школьный портфель, угадывали детские песни и танцевали.

Сотрудники Кричевского отдела МЧС подготовили увлекательную программу-презентацию о спасательной деятельности: ребята распыляли воду из пожарного гидранта, примеряли форму спасателя и получили шанс посидеть в кабине пожарной машины.

Праздничная программа для юных кричевлян пришлась по душе, всюду слышался задорный детский смех и виднелись искренние улыбки детишек и их родителей.

О.В. Скороходова,
режиссёр отдела КПР РЦК
ГУК “Централизованная клубная
система Кричевского района”
Фотографии: районная газета
“Кричевская жизнь”

Школа знань или встреча с Буквоежками

1 сентября на площадке районного Дома культуры ребята города Черикова повстречались с героями театрализованной концертной программы “Школа знаний или встреча с Буквоежками”, которую в этот замечательный день представили участники театра юного зрителя “Скарбонка талантаў”, а также детского театрального кружка

“Чародей” Чериковского районного Дома культуры.

В ходе мероприятия ребята вместе с персонажами Матроскиным, Шариком, Печкиным и Дядей Федором встретились с двумя очень вредными Буквоежками, которые сами не желали учиться, но и плохо влияли на, и без, того ленивого и непослушного Дядю Федора. Только ребята, которые собрались на празднике и активно участвовали в различных играх, смогли заинтересовать наших героев увлекательным миром знаний.

В этот день поздравили с праздником и подарили всем песни, танцы и улыбки участники детского кружка эстрадного пения “Радуга” районного Дома культуры, объединения по ин-

тересам Центра творчества детей и молодежи.

На площадке районного Дома культуры была организована выставка декоративно-прикладного творчества районного Дома ремесел и любительского объединения для детей “Самоделкино” районного Дома культуры. Специалисты детского отдела центральной районной библиотеки оформили книжную выставку “Библиотека или город твоих друзей”, где были представлены яркие, красочные издания. Также они познакомили ребят с особенностями работы кукольного театра “Батлейка”. Работали площадки “Юный пожарный”, “Юный инспектор дорожного движения”, разнообразные аттракционы.

Все зрители были полноправными участниками мероприятия. Они играли, отвечали на вопросы, отгадывали загадки, подпевали, танцевали

вместе со сказочными персонажами. Настоящим подарком для выступающих, послужили горячие аплодисменты детворы.

О.В.Алексеева,
методист ИМО
ГУК “Централизованная клубная
система Чериковского района”

Круглый стол, посвященный 138-й годовщине со дня рождения Янки Купалы

Приятно осознавать, что творчество Янки Купалы помнят и любят не только в нашей стране, но и других странах, что оно актуально и в наше время.

7 июля состоялся круглый стол, посвященный 138-й годовщине со дня рождения Янки Купалы с участием представителей ГКУ ЛО “Дом дружбы Ленинградской области”, руководителей национально-культурных общественных объединений и библиотек Ленинградской области и Санкт-Петербурга, учреждения культуры “Могилевский областной методический центр народного творчества и культурно-просветительной работы”. Круглый стол проходил в онлайн режиме.

Руководитель Дома дружбы Михайленко Владимир Викторович на открытии круглого стола отметил, что творчество Янки Купалы одинаково понятно как белорусскому, так и русскому народу и пригласил участников круглого стола к активному диалогу.

Классик белорусской литературы Янка Купала является одним из основателей новой белорусской литературы и белорусского литературного языка. Именем Я.Купалы назван Институт литературы Национальной академии наук Беларуси. Его по праву называют белорусско-русским по-

Янка Купала
(фото с интернета)

этом, потому что в 1909-1913 годах, тогда еще начинающий поэт учился в Санкт-Петербурге, затем в Москве. В этот период выходит его сборник “Гусляр”, в 1910 году он завершает написание поэмы “Курган”, драмы “Сон на кургане”, одно из величайших творений Янки Купалы.

Все мы знаем, что Янка Купала — это псевдоним Ивана Доминиковича Луцевича. Выбор псевдонима связан с народным праздником Купалье, поиском волшебного цветка счастья, что

Во время проведения видеоконференции

для поэта стала воплощением поиска лучшей доли для народа, стремлением к светлому будущему. Как известно, поэт продвигал свои взгляды относительно поиска путей белорусского народа к национальному самоопределению. Этой тематикой пронизано практически все творчество “беларускага песняра”.

Заместитель директора учреждения культуры “Могилевский областной методический центр народного творчества и культурно-просветительной работы” в своем выступлении отметила, что лирические произведения поэта органично передают тональность и мелодику напевов народных песен, а также их звуковое единство и метафоричность, которые обуславливают общий настрой лирики Янки Купалы. Только в репертуаре всем известного белорусского ансамбля “Песняры” около трех десятков песен на стихи поэта. Всем известны песни в их исполнении “Спадчына”, “Малітва”. Коллектив в творческом сотворчестве с композитором Игорем Лученком создал рок-оперу “Гусляр”.

Далее она рассказала как в нашей области отмечается день рождения “песняра”, в частности о масштабном областном творческом проекте, посвященном его творчеству — областном смотре-конкурсе любительских театральных коллективов “У далонях маёй Беларусі”.

Это и многое другое из жизни и творчества знаменитого поэта было озвучено в рамках круглого стола. Кроме этого, участники читали стихи Янки Купалы на русском и белорусском языках. Сотрудники Могилевского областного методического центра народного творчества Александр Кузнецов и Екатерина Дударева прочитали стихи на белорусском языке “Малітва” и “Шчасце”.

В заключении круглого стола его участники выразили удовлетворенность состоявшимся общением и желание последующих встреч.

В.И.Волчкова,
начальник отдела
УК “Могилевский областной
методический центр НТ и КПП”

Народнаму аўтэнтычнаму фальклорнаму гурту “Вербіца” Іваноўскага сельскага Дома культуры - 30 год

Шчыра вiншваем!

Фальклорны гурт “Вербіца” быў створаны ў 1990 годзе пры Іваноўскім СДК. Яго першым кіраўніком была Осіпава Святлана Яўгенаўна. Яна аб’яднала ў адзін творчы калектыў людзей сталага ўзросту, якія добра ведалі традыцыйныя абрады, песні сваёй вёскі, што дазволіла захаваць гэту багатую спадчыну для нашчадкаў да цяперашняга часу. У 2011 годзе калектыў узначаліў новы мастацкі кіраўнік Сухадолава Марына Віктараўна. У 2013 годзе калектыў атрымаў найменне “народны”.

На сённяшні дзень фальклорны гурт “Вербіца” – гэта згуртаваны творчы калектыў, у які ўваходзяць людзі ва

ўзросце ад 52 да 84 гадоў. Усе ўдзельнікі фальклорнага гурта з’яўляюцца носьбітамі самабытнай народнай культурнай спадчыны, якая засталася ім ад старэйшага пакалення жыхароў вёскі Іваноўка. Яны з задавальненнем наведваюць рэпетыцыі, кожная з якіх ператвараецца ў невялікі канцэрт.

У сельскім Доме культуры спецыяльна для рэпетыцый калектыву была створана этнаграфічная прастора – фальклорна-этнаграфічны куток. З задавальненнем вясковыя жанчыны раскрываюць свае здольнасці і талент праз песні, якія перадаюць цеплыню чалавечай душы і з’яўляюцца часткай культурнай спадчыны

нашага народа. Большую частку рэпертуару фальклорнага гурта “Вербіца” складаюць каляндарна-абрадавыя і пазаабрадавыя песні, прыпеўкі, беларускія народныя танцы і гульні нашай мясцовасці. У рэпертуары гурта ёсць вясельныя, калядныя, вясновыя, рэкруцкія песні, самабытныя танцы: “Нарэчанька”, “Дасада”, “Зялёная рошча”, а таксама беларуская народная гульня з прыпеўкамі “Чапля”. Манеру выканання гэтых песень і танцаў удзельнікі аматарскага калектыву імкнуцца захоўваць нязменнай.

Адным з накірункаў дзейнасці гурта з’яўляецца адраджэнне і папулярызацыя мясцовых народных святаў і абрадаў. Адрадзілі абрад “Вяселле”, асобныя абрадавыя дзеянні якога цяпер можна ўбачыць на сучасных вяселлях жыхароў вёскі: выкуп жаніхом нявеставай касы ў малодшых сястры або брата, каб жонка яму была падуладна; “адганяць злых духаў” – бацькі жаніха, браты і сёстры, хросныя і сябрук павінны былі пакруціць на выцягнутай руцэ тры разы над галавой падарункі, якімі іх адаравала нявеста і іншыя. Акрамя вясельнага абраду калектывам “Вербіца” былі адраджаны абрады: “Каляда”, “Капусткі”, “Уваходзіны”, “Зажынкi”, “Міраносіца”, кожны з якіх захаваў сваю сакральнасць. Народнае свята Тройца таксама мае сваю адметнасць, акрамя традыцыйных дзеяў – гэта карагод, у якім

прымаюць удзел усе ўдзельнікі свята. У карагодзе пачынаюцца ігрышчы, звязаныя з першым траецкім венікам – мужчыны плятуць венікі з загадзя нарыхтаваных галінак бярозы, пасля чаго пачынаюць парыць адзін аднаго да перамогі. У каго на веніку застанецца менш лісця – той пражыве год у багацці і дабрабыце. Заканчваецца гуляння ўшаноўваннем гасцей траецкай яечняй, прыгатаванай на вогнішчы з двух яек дзеля сямейнага дабрабыту.

Фальклорны гурт “Вербіца” атрымаў прызнанне сярод мясцовага насельніцтва, кожнае выступленне калектыву выклікае шчырае захапленне гледачоў. Гурт выязджае з канцэртамі ва ўстановы культуры раёна, у аддаленыя і маланаселеныя вёскі, дэманструе сваё мастацтва на раённых культурных мерапрыемствах.

Шчыра вітаем!

Менавіта каларыт народнай песні і іх таленавітае выкананне зрабіў “Вербіцу” гонарам вёскі Іваноўка, візітнай карткай Хоцімскага раёна.

У скарбонцы калектыву ўдзел у абласным фестывалі беларускай народнай музыкі і фальклору ў г.Магілёве (1990г.), абласным аглядзе-конкурсе фальклорна-этнаграфічных калектываў (2011г.), міжрэгіянальным свяце “У госці да Радзімічаў” (2014, 2015гг, Чавускі раён, падзячныя лісты ад старшыні Чавускага райвыканкама). Таксама ў 2015 годзе гурт прымаў удзел у II рэгіянальным свяце-конкурсе “Спас – усяму час” (2015г., Слаўгарадскі раён, Дыпламы I ступені ў намінацыях “Лепшы фальклорны гурт”, “Лепшы саліст-фалькларыст”, Дыплом III ступені ў намінацыі “Лепшы выканаўца народнай песні”). Калектыв прымаў удзел у Міжнародным форуме “Традыцыйная культура як стратэгічны рэсурс устойлівага развіцця грамадства” (2015, 2016гг. г.Магілёў), Рэспубліканскім фестывалі “Берагіня” (2016г., г.п.Акциябарскі Гомельскай вобласці, Дыплом Лаўрэатаў, Ганаровая Грамата Беларускага Фонду культуры) і іншыя.

Фальклорны гурт “Вербіца” Іваноўскага СДК з кожным днём развівае сваё майстэрства, яго ўдзельнікі і кіраўнік робяць усё магчымае, каб захаваць

і перадаць нашчадкам мясцовыя традыцыі і звычаі, самабытныя песні і прыпеўкі, народныя танцы і гульні. Удзельнікі гурта вядуць актыўную творчую і прапагандысцкую работу з мэтай далучэння да багатай фальклорнай спадчыны шырокіх слаёў насельніцтва.

Адметнасць выканання аўтэнтычных песень выклікала зацікаўленасць журналістаў і арганізатараў фальклорных мерапрыемстваў. У 2015 годзе калектыв наведла дэлегацыя этнографаў з Польшчы, якія запісалі аўтэнтычныя песні ў выкананні калектыву “Вербіца” для знаёмства з традыцыйнай культурай беларусаў моладзі ва ўніверсітэтах культуры Польшчы. Калектыв прэзентаваў песенны фальклор Іваноўкі ў рамках рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі “Я ў міры творчасці”, а таксама на сцэне ДУА “Гімназія-каледж мастацтваў імя І.В.Ахрэмчыка” ў Мінску. У 2019 годзе кінастудыя “Беларусьфільм” правяла здымкі абрадаў у выкананні гурта, якія ўвайшлі ў дакументальную кінастужку “Фальклор і жыццё”.

М.В.Суходалава,
загадчык Іваноўскага СДК
ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма
Хоцімскага раёна”

Народнаму аўтэнтычнаму фальклорнаму ансамблю “Ліпаўчанка”

В.-Ліпаўскага сельскага Дома культуры - 35 год

1 кастрычніка 2020 года адзначыў свой 35-гадовы юбілей народны аўтэнтчны фальклорны ансамбль “Ліпаўчанка” В.-Ліпаўскага сельскага Дома культуры, адзін са старэйшых аматарскіх калектываў мастацкай творчасці на Хоцімшчыне. Са шчырымі словамі і найлепшымі пажаданнямі выступіў старшыня В.-Ліпаўскага сельскага выканаўчага камітэта Казлоў Ігар Віктаравіч. На працягу канцэртнай праграмы гучалі пажаданні да дня сталага

чалавека, так як юбілей выпаў на гэтае свята. Народны хор ветэранаў працы таксама павіншаваў калектыв падарункамі, а яшчэ песнямі і танцамі. Усё мерапрыемства праходзіла ў сяброўскай атмасферы. На прыканцы дырэктар ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма” Прошкіна Алена Віктараўна ўручыла ўсім удзельнікам падзякі ад Хоцімскага раённага выканаўчага камітэта і пажадала моцнага здароўя, доўгіх гадоў жыцця і далейшых творчых поспехаў.

Шчыра вітаем!

А пачынаў сваю дзейнасць калектыў “Ліпаўчанка” ў 1985 годзе. Заснавальнікам і першым кіраўніком была Лесько Ніна Мікалаеўна, яна працавала дырэктарам В-Ліпаўскага сельскага Дома культуры. Першы састаў ансамбля складалі Гайчук Надзея Васіллеўна, Саўчанка Лідзія Мацвееўна, Тішчанка Надзея Паўлаўна, Раманенка Агаф’я Канстанцінаўна, Кірсанава Марыя Аляксандраўна. У 1990 годзе ансамбль упершыню прымаў удзел у абласным фестывалі беларускай народнай музыкі і фальклору ў горадзе Магілёве, дзе сваёй творчасцю зацікавіў глядачоў.

Асноўнымі мэтамі калектыву з’яўляецца захаванне і развіццё традыцыйнага фальклору. Ансамбль складаюць жанчыны сталага ўзросту, вялікія аматары старадаўніх песень, танцаў, абрадаў. За мінулыя гады не адзін раз абнаўляўся склад удзельнікаў “Ліпаўчанка”, першага саставу на жаль няма ўжо ў жывых, але нязменным застаецца творчае крэда калектыву – самабытнасць і сваеасаблівасць сваіх выступленняў.

З 2010 года ансамблем кіруе Дуняшэнка Алена Уладзіміраўна. Сярод удзельнікаў ансамбля і калектыву Дома культуры карыстаецца павагай і аўтарытэтам. Пад час кіравання Алены Уладзіміраўны ансамбль “Ліпаўчанка” ў 2011 годзе набыў найменне “народны”, якое калектыву штогод пацвярджае на шматлікіх канцэртных выступленнях. За гады свайго існавання ансамбль “Ліпаўчанка” прымаў удзел у раённых мерапрыемствах, а таксама і ў сваёй клубнай установе. Акрамя канцэртнай дзейнасці калектыву адраджае абрадавую і танцавальную творчасць. У скарбонцы калектыву ёсць абрады: “Уваходзіны”, “Заручаны”, “Хрэсьбіны”, “Зборная субота”; танцы: “Нарэчанька”, “Страданне”, “Кракавяк”, “Падыс-

пань”, “Грачанікі”, “Дасада”, “Сямёнаўна”, “Барыня”.

Захаваў і развіццё нацыянальнай культуры, сваіх каранёў – гэта адна з найважнейшых задач сучаснага грамадства. Традыцыі кожнага народа складаюцца вякамі і перадаюцца з пакалення ў пакаленне.

Калі прыгледзецца да вачэй гэтых жанчын, яны свецяцца дабрынёй, прыслухацца да іх галасоў, адчуваецца прыгажосць нашай беларускай спадчыны. Гэта не мы, гэта душа наша спявае – так гавораць удзельнікі аб’яднання “Ліпаўчанка”.

А.У. Дуняшэнка,
загадчык В-Ліпаўскага СДК
ДУК “Цэнтралізаваная клубная сістэма
Хоцімскага раёна”

Народному фольклорному ансамблю „Таямніцы“ Горецкаго раённаго Центра культуры – 35 лет

Шчыра вішнем!

В августе 2020 года народный фольклорный ансамбль “Таямніцы” отметил свой 35-летний юбилей. Народный фольклорно-этнографический ансамбль был создан на базе Сеньковского сельского клуба в 1985 году. Его организатором стала Рябченко Мария Васильевна. В составе коллектива были женщины пожилого возраста, которые являлись носителями местной традиционной культуры, исполняли обрядовые песни и бытовые танцы местного региона.

В 1992 году ансамбль получил наименование “народный”, и стал называться народный фольклорно-этнографический ансамбль деревни Сеньково. В октябре 1993 года коллектив возглавила Кондратьева Анна Андреевна. В состав ансамбля влились профессиональные музыканты и музыканты-любители: Редкозубый С.И., Михалев А.М, Кунтиков Ю.П. Коллектив проводил большую работу по возрождению местного культурного народного

наследия, праздников и обрядов, которые “жили” в далеком прошлом в деревне Сеньково и ее округе. В репертуаре были песни семейно-обрядовой, календарно-обрядовой и внеобрядовой поэзии, а также большое количество лирических песен, частушек. Особое место в репертуаре ансамбля занимали народные танцы “Войра”, “Нарэчанька”, “Зеленая роцца” и другие. За фольклорным материалом к коллективу обращались фольклорные экспедиции из БГУ, Минского пединститута, а обряд “Муравіны”, который исполняли участницы ансамбля, был записан и показан на Белорусском телевидении.

С 2001 года руководителем фольклорного коллектива стала Кабышева Л.Л. С 2006 по 2007 годы руководителем коллектива работала Самушкина Ольга Викторовна.

Время берет свое, бывшие участницы коллектива, которые собрали и исполняли обрядовые песни и танцы в силу возрастных особенностей не могли больше принимать участие в работе коллектива. Необходимо было срочно находить пути спасения богатейшего фольклорного материала, искать новых исполнителей, которые смогли бы перенять его у носителей – бывших артистов ансамбля. Поэтому было принято решение привлечь к этой деятельности лучших и наиболее талантливых работников клубных учреждений района, которые долгое время занимались изучением

Шчыра віншудем!

репертуара сеньковского коллектива. С 2007 года новым руководителем коллектива становится Анжелика Николаевна Северцева. В этом же 2007 году состав коллектива обновился и началось его второе рождение. К сотрудничеству с коллективом был приглашен талантливый, самобытный и хорошо известный в Горецком районе музыкант Николай Усов. В составе ансамбля сегодня – люди-единомышленники, неравнодушные к народной культуре, которые с большим интересом изучают белорусские обряды, песни, которые когда-то пели наши бабушки, танцы, которые когда-то отплясывали

на посиделках, в клубах под веселую гармошку наши предки. Участниками нового состава было принято решение дать коллективу название – “Таямніцы”, которое символизирует сокровенное и неистощимое богатство культурного народного наследия белорусов.

Сегодня народный фольклорный ансамбль “Таямніцы” – хранитель богатейших народных традиций. В репертуаре звучат белорусские народные и обрядовые песни, они первые организаторы народных обрядов и обрядовых традиций народных праздников: “Рождество”, “Тукане весны”, “Масленица”, “Дожинки”, “Купалье” и многое другое.

В 2010 году от бывших участников народного фольклорно-этнографического ансамбля деревни Сеньково был записан в текстовом варианте обряд “Муравіны”, по его мотивам снят видеофильм фольклорно-игровой программы “Муравіны”. В деревне Славики изучен обряд “Перанос Варвары” и записан на цифровой носитель.

Совместно с ансамблем народной песни “Забава” Никулинского Дома народного творчества были сняты еще два видеофильма: “Зажинки” и “Рождество”. В 2012 году ансамбль стал участником телепроекта “Земля и люди”, где представил обряды народного календаря: “Масленица”, “Туканне весны”, “Зажинки”; семейный обряд “Свадьба”.

В ходе фольклорно-этнографических экспедиций участниками ансамбля собран материал обрядовых и внеобрядовых песен, свойственных Горецкому району, которые вошли в каталог бытовых танцев, к нему добавились фото- и видеоматериалы. Например, в каталог вошли бытовые танцы деревни Никулино “Подыспань”, “Краковяк”, “Субота”, “Нарэчанька”, “Лянівы” и другие, в деревне Буды – “Во саду ли”, “Лявониха”, “Зеленая роцца”, “Семеновна”, “Светит месяц”, “Птушкі”. С целью изучения песенного фольклора руководитель ансамбля неоднократно выезжала с экспедициями в деревни Сава, Буды, Славики, Сеньково, Никулино, где были записаны

купальские, свадебные, перезовные и похоронные обрядовые песни. Материал записан на цифровом носителе, составлена паспортизация фольклорных записей.

География участия коллектива в праздниках, конкурсах, фестивалях достаточно обширная.

Так, в 2016 году приняли участие в XX Международном фестивале искусств “Славянский базар в г.Витебске”; IX Республиканском фестивале фольклорного искусства “Берагіня - 2016” (4 диплома Министерства культуры РБ, главного управления идеологической работы,

Шчыра вішудзем!

культуры и по делам молодежи Гомельского облисполкома, Октябрьского райисполкома); в праздничном мероприятии, посвященном закрытию Года культуры в Могилевской области “З любоўю да цябе, Беларусь!”, г.Могилев; отчетное мероприятие Горьковского района “Горацкая гасцеўня” в рамках областного творческого проекта “Фестиваль народных талантаў Магілёўшчыны”, г.Могилев.

2017 год – Международный фестиваль народного творчества “Наши древние столицы”, г.Кострома (Российская Федерация) (диплом лауреата);

2018 год – V Форум регионов Беларуси и России “Содружество традиций”, г.Могилев;

2019 год – межкультурный праздник “Белорусско-польский фест в Суле”, г.Столбцы, Минская область;

2020 год – Республиканский праздник “Купалье” (“Александрия собирает друзей”), XXVII День белорусской письменности, г.Белыничи.

За высокий профессионализм и активное участие в развитии культурно-массовой работы района народный фольклорный ансамбль “Таямніцы” награжден дипломом Федерации профсоюзов Беларуси в рамках Года культуры.

*Т.Г.Баскакова,
заместитель директора
ГУК “Централизованная клубная
система Горьковского района”*

